

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene Inzeratom:

Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvemši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštšina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuravnavljena pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inzerate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Svoboda.

Moderna država temelji na principu svobode. Tako nam pripovedujejo vsaj moderni državoslovci. Ti nam pravijo, da je v svobodni državi dovoljeno svobodnemu državljanu svobodno izražati svoje misli o vsem javnem življenju. Svoboden državljan ima pravico govoriti po svoje o vseh ukrepih javnih oblasti, ker je končno on sam tisti, ki tvori in soustvarja takozvano javno voljo, katere izraz mora biti po svobodnejših principih tudi državna volja ali volja »državotvornega« naroda, ki pa ne obsega le ene politične stranke, ampak vsakokratno, in po naravi stvari vedno se menjaajo večino celokupnega prebivalstva, ki prebiva na ozemlju ene države. Za kar se odloči večina »državotvornega« ljudstva danes, velja danes, za kar se bo odločila jutri, bo veljalo jutri. To je princip demokracije ali ljudske vlade.

Kjerkoli pa hočejo moderne države ta princip uveljaviti, morajo priznati tudi svobodo govora in tiska, kar je bistveno isto. Svoje misli namreč izraža mislec dandanes lahko ali potem ušes z govorom ali pa potom oči s tiskom. Kjer pa ni svobode govora in tiska, tam tudi ni svobode misli in tam tudi ni svobodne kritike. Kjer pa tega ni, tam tudi ni državljanske svobode, ampak tam vlada diktatura misli in diktatura nad svobodnimi naziranjmi državljanov v državljanskih zadevah. Diktatura pa naravno izključuje vsako svobodo.

Mi živimo danes v dobi diktature. Ali je ta diktatura duševna in miselna, ali je vojaška ali je vladinavska, to je končno vseeno. Diktatura je diktatura in ime ne izpreminja na stvari prav nič. Če ne smem svobodno in brez strahu povedati, da bi bilo bolje graditi železnico od Trsta do Ljubljane preko Vrhnike kakor pa preko Borovnice, je to diktatura. Če ne smem svobodno povedati, da smatram 30procentni davek za previsok, ker bi se dalo po mojem z dokazi opremljenim mnenjem shajati tudi z 20procentnim davkom, je to diktatura. Če ne smem svobodno povedati, da smatram § 104 srbskega kazenskega zakona za zastarel za naše razmere, je to diktatura. In če ne smem reči, da je tudi duhovnik državljan kakor vsak drugi, je to diktatura.

Vsega tega pa mi ne smemo danes svobodno povedati, ampak nas sili sila, da govorimo tako kakor nočemo mi, ampak kakor hočejo drugi. Če pa ne smemo govoriti tako, kakor nam velewa naše dobro prepričanje in naša poštena misel, je to diktatura.

V moderni demokratični državi pa ima vsak državljan pravico, da sme svobodno povedati povsod, kaj si on misli o obstoječem državnem ustroju. V demokratični državi, kjer odločuje ljudstvo, ima tudi vsak svoboden in polnopraven državljan pravico prepričevati druge ljudi, svoje sodržavljane, o pravilnosti svojih nazorov; stvar državljanov pa je, da odločajo o pravilnosti ali nepravilnosti tega ali onega mnenja. Nikdar in nikjer pa ni to stvar državne oblasti! Državna oblast v demokratični državi ima samo eno nalogo, da namreč pazi in gleda, da svoboden državljan ne prepričuje svojega sodržavljana o pravilnosti svojih nazorov z nasiljem. Naloga državne oblasti namreč ni, da ljudstvo prepričuje o pravilnosti obstoječe vladavine, ker je ona sama samo izvršni organ ljudske volje, ampak ona ima samo skrbeti za mir in red in nič več. Za kakšen sistem vladavine se bodo pa odločili svobodni državljani, to pa izvršne oblasti nič ne briga, ker izvršna oblast ni odločujoča oblast. Kjer pa si izvršna oblast prisvaja pravico odločujoče oblasti, tam ni demokracije, ampak tam je diktatura.

Kaj imamo torej mi danes v deželi: Ali svobodo in demokratijo ali imamo diktaturo?

Nam so prepovedali »Domoljuba«. Kaj je bil »Domoljub« ? Bil je to časnik kot jih je na stotine drugih. »Domoljub« je povedal vsak teden svoje mnenje o obstoječih razmerah, drugi časopisi pa svoje. Zakaj bi ga ne smel povedati? »Domo-

ljube« vendar ne komandira ljudske volje, ampak on samo pove svoje mnenje. O obeh mnenjih pa odločujejo svobodni državljani. Če se svobodni državljani odločijo za mnenje »Domoljuba«, je to njihova stvar, če se pa odločijo za kakšno drugo mnenje, je pa to tudi njihova stvar, kajti v demokratični državi so državljani suvereni, ne pa njihovi izvršilni organi kot n. pr. vlada ali vojaštvo itd. Kakšna demokracija, kakšna vlada ljudstva, kakšna svoboda je torej to, če govornik ali pisec ne sme svobodno povedati svoje misli? In kdor prepove, opirajoč se na državno moč in silo, svobodnemu ljudstvu svobodno izražanje svojih misli, kaj uganja tak oblastnik? Ali ne uganja samovoljne diktature?

Diktaturo imamo danes v Sloveniji, imajo jo na Hrvaškem, imajo jo v Srbiji. Nikjer ni dovoljena svobodna beseda, nikjer ni dovoljen svoboden tisk, še manj seveda svobodne volitve. Na povelje par ljudi, ki so si prilastili moč nad državo, se zabranjuje svoboda govora in se omejuje svoboda tiska. Na samolastno povelje vladajočih par ljudi se razpuščajo velike politične organizacije, se ustavljajo listi in se uničujejo cd svobodnih državljanov pravilno vložene kandidatske liste. Ali je še mogoče govoriti v takih razmerah o svobodnem državljanstvu? Kakšna svoboda je to? To ni svoboda, ampak to je nasilje, to je diktatura!

Slovenci smo morali pod tujim pritiskom prenašati diktaturo dobrih 600 let. Šest stoletij smo jo prenašali, ampak zatrla nas ni. Svetovna vojna pa je zbudila tudi nas in mi smo začeli okušati državljansko svobodo. Ko smo jo pa enkrat spoznali, ne gremo nazaj v diktaturo nikdar več, ampak mi si hočemo graditi svojo državno zgradbo na trdnih temeljih moderne demokracije, kjer odločuje edino le svobodna ljudska volja in ne samovoljna peščica ljudi, ki si samosilno prisvajajo oblast nad onim narodom, ki oblast dače.

Te oblasti pa mi 8. februarja ne bomo dali današnjim diktatorjem, ampak jo bomo dali ljudem, katerim zaupa ogromna večina ljudstva. To večino bo pokazala v Sloveniji prva skrinjica.

Seja državnega odbora.

V Sloveniji ostane vse pri prvotni določitvi.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Danes se je vršila seja državnega odbora. Na seji so posamezni referenti poročali o nekaterih spremembah volišč in predsednikov volivnih odborov. V »Službenih novinah« so se v nekaterih okrožjih in okrajih vrinile velike napake, katere je bilo treba popraviti. Ponekod so izpadle cele občine, katere je bilo treba uvrstiti pod primerna volišča. Vendar je v bistvu porazdelitev ostala tista, kot jo je državni odbor sprejel pred Božičem. Namesto predsednikov volivnih odborov, ki so dali utemeljeno ostavko, ali ki nimajo potrebne sposobnosti, so se imenovali drugi. Par se Slovenije tiče, ni bila sprejeta nobena sprememba glede volišč. Volišča, kakor so jih objavile »Službene novine« in »Uradni list« v Ljubljani, so ostala nespremenjena ter so končnoveljavno ugotovljena. Namesto nekaterih predsednikov (katerih število je majhno), ki so prosili, da se jih razreši, so bili imenovani drugi, ker so predložili zakonite razloge. V Vojvodini je postavljenih še nekaj novih volišč, ker so nekatere občine preveč oddaljene od volišč, ali pa je število volivcev večje, kakor je v zakonu določeno. Za Hrvaško je bilo treba imenovati precejšnje število predsednikov volivnih odborov, ker je veliko od državnega odbora prej imenovanih dalo ostavko. Državni odbor bo jutri nadaljeval svoje delo.

KMEČKA INTERNACIONALA IN RADIČEV PROCES.

Moskva, 15. jan. (Izv.) Kmečka internacionala je poslala zagrebškemu sodišču pismo, v katerem pravi, da je njen tajnik Dombal pripravljen priti v svrhu pričevanja v procesu proti Radiču. On je natanko poučen o tem, ker je on vodil pogajanja z Radičem, ko je ta vstopil v Kmečko internacionalo.

Demokratska Francija za red in zakonitost v SHS.

FRANCOSKI POSLANIK GRENARD PRI DAVIDOVIČU.

Belgrad, 15. januarja. (Izv.) Današnja »Pravda« piše:

»Izjave ministrov, v katerih pretijo sodiščem, so izzvale pri opoziciji ostro obsodbo. Opozicionalni poslanci so govorili, da se jim odvzema vsaka možnost, da bi računali na zakonito borbo. Vlada je vse uničila. V državi ni več inštanca, kamor bi se lahko pritožili. Gremo v popolno razsulo. Opozicija smatra, da je sedaj nastopil trenutek, ko mora vladar prevzeti intervencijo in pozvati vlado nasilja, da odstopi, da se lahko vzdrži red in mir v državi.«

Tej vesti »Pravde« je treba seveda dodati to, da se je v diplomatskih krogih

izredno mnogo govorilo o možnosti vladarjeve intervencije, da bi se v državi vzpostavilo zopet normalno stanje, red in zakonitost. Nekateri krogi celo trdijo, da je včerašnji obisk francoskega poslanika Grénarda pri Davidoviču v zvezi s tako nameravano intervencijo. Grénard je bil namreč včeraj dalje časa pri Ljubi Davidoviču in ostal pri njem na kosilu. Med kosilom, kakor tudi že prej, se je francoski poslanik Grénard razgovarjal z bivšim ministrskim predsednikom Davidovičem o možnosti, kako bi se vzpostavilo normalno stanje v državi in se pravočasno preprečile nadaljnje nevarnosti, ki morajo slediti takemu stanju.

Prepovedovanje volivnih shodov opozicionalnih strank.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Kakor se je pričakovalo, ni ostalo samo pri preganjanju HRSS, temveč se obrača zdaj tudi proti ostalim opozicionalnim strankam. Tako poročajo iz Vojvodine, da je okrajni glavar v Pančevu prepovedal nemški stranki shode. Voditelja nemške stranke dr. Bartman in dr. Groß sta hotela prirediti shod in sta ga javila okrajnemu glavarstvu, ki jima je dalo odklonilen odgovor. Ta odgovor je javil Ljubomir Davidović notranjemu ministru.

Odlok se glasi: »Prijava dr. Bartmana in dr. Großa ne morem vzeti na znanje in prepovedujem, da bi imela prijavljene shode, ker v izjavi podpisana nista navedla, kje stanujeta niti kaj sta. Ker sta od 12. t. m. prijavila 8 shodov v 8 občinah, na katere je tehnično nemogoče poslati zadostno uradnikov, da bi vzdrževali red in mir. Ker je nemška stranka podpirala ono vlado, ki je bila odvisna od Radičeve stranke, proti kateri je izdana obznana in ker je ogorčenje ljudstva proti tej stranki veliko, se ne sme dovoliti radi reda in

miru, da bi se shodi vršili. Podpis: S. Zega, okrajni glavar.«

Davidović je poslal notranjemu ministru pismo, v katerem sporoča to protizakonitost in pravi:

»Ne bom se posebej bavil z nezakonitostmi tega odloka, v kateri se ne navajata niti ena zakonska odredba, ki bi služila za argument. To je postalo v volivni borbi vsakdanja stvar. Vendar pa moram kot predsednik bivše vlade, katere prijatelji se v zgoraj citiranem na nesramen način postavljajo izven zakona, najodločnejše protestirati. Priznali boste sam, gospod minister, da pri takem postopanju Vaših organov ne more biti govora o svobodnem izražanju ljudske volje na volišču. Priznali boste, da mora tako delo imeti nedogledne posledice in da morajo tisti, ki takega delovanja izvršilnih organov ne preprečijo, ali ga celo priporočajo, prevzeti najtežjo odgovornost ne samo pred zakonom ampak pred zgodovino.« — Ljuba Davidović, predsednik bivše vlade.«

Slabe volivne šanse radikalov.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Včeraj smo že poročali o velikem cepljenju radikalnih list. Po definitivnem dosedaj znanem rezultatu imajo radikalni po dve listi v 26 okrožjih, to je v polovici vseh okrožij v državi.

O tem prinaša »Pravda« dober pregled in piše: »Včeraj je bil poslednji dan za vlaganje kandidatnih list. Ze včeraj smo objavili veliko število okrožij, v katerih gredo radikalni na volitve razdeljeni in nesložni. To število se je še povečalo. Dobili smo poročila, da je tudi za niško okrožje vložil posebno listo Dragiša Cvetković. Na ta način so radikalni cepljeni v 26 okrožjih, v katerih so šli pri prejšnjih volitvah na volitve z eno listo. V Črni gori so radikalni z eno listo dobili 8134 glasov in 3 poslance, sedaj gredo na volitve s 3 listami. Na ta način se jim lahko zgodi, da ne bodo dobili nobenega mandata. — V podrinskem okrožju so dobili na eno listo 18.867 glasov in 4 poslance. Sedaj imajo 2 listi in na ta način lahko izgubijo en mandat. V rudniškem okrožju so z eno listo dosegli 7149 glasov in enega poslanca, sedaj imajo dve listi. V pirotškem okrožju so imeli na 1 listi 11.325 glasov in vse tri poslance, ker so bili demokrati cepljeni. Sedaj pa je ravno nasprotno. Zelo verjetno je, da bo rezultat temu odgovarjal. V metohijskem okrožju so imeli pri volitvah 18. marca 1923 eno listo in so za njo dobili 9256 glasov in dva poslance. Sedaj sta vloženi dve listi. Vranjsko okrožje ima tudi 2 radikalski listi. Toplica: prej so dobili radikalni v tem okrožju 5366 glasov, demokrati pa so bili razcepljeni in so imeli 3 liste. Radi tega niso dobili nobenega mandata, nasprotno pa so radikalni dobili vse 3 mandate. Sedaj so cepljeni in je malo verjetno, da dobe 1 mandat. V okrožju Bela Crkva—Pančevo so dobili radikalni na 1 listi 21.000 glasov in 4 poslance.

Sedaj imajo 3 liste, kar jih bo gotovo stalo en mandat. V bečkereškem okrožju so radikalni imeli 1 listo in je bilo zanje oddanih 9567 glasov, pripadli so jim 3 poslanci. Sedaj gredo v volitve cepljeni in Ninčičev mandat je v nevarnosti. V tikveškem okrožju so imeli prej eno listo, sedaj imajo dve. V zagrebškem okrožju je propadel edini, ker je bil že sedaj dr. Peleš izvoljen le s pomočjo ostanka. Sedaj pa imajo vladne stranke v tem okrožju 3 liste. — Okrožje Novi sad: tudi v tem okrožju so cepljeni. V skepljanskem okrožju so složni dobili 1 mandat, sedaj imajo dve listi in je njih mandat v nevarnosti. Ravnotako je v drugih okrožjih, posebno v travniškem, kjer imajo 3 liste.

Z ozirom na to so radikalni radi rivalitete in cepljenja list v nevarnosti, da izgube 16 mandatov, za katere ne bodo mogli dobiti nadomestila. Če temu dodamo, da gredo demokrati na volitve dosti bolj kompaktno kakor prej in da so se tudi sicer šanse opozicijskega bloka zboljšale vsled slabega vladnega delovanja, se lahko že sedaj vidi veličina vladnega poraza, ki ga bo še doživela radikalna stranka. Šestnajst mandatov ne pomeni samo 16 radikalnih mandatov manj, ampak 16 opozicijskih mandatov več, radi česar se ta številka v faktičnem razmerju podvoji. Taka izguba bo v korist drugim strankam. Položaj radikalne stranke se ne bo poslabšal za 16 mandatov, ampak za 32.«

BEGUNCI IZ JUGOSLAVIJE.

Budimpešta, 15. jan. (Izvirno.) »8 Uhr Abendblatt« poroča, da je zadnje 14 dni prbežalo v Budimpešto nad 1500 političnih beguncev iz Jugoslavije. V začetku februarja bo v Budimpešti začel izhajati v hrvatskem jeziku list, ki se bo imenoval »Hrvatska Pravda«.

Ogorčenje radi ustavitve »Domoljuba«.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Današnji listi poročajo o nasilju vlade, ki ga je izvršila s tem, da je ustavila »Domoljub«. Tako poroča današnje »Vreme« o tej stvari sledeče:

»V nekaterih krogih se govori, da vlada ne bo ostala pri starih ukrepih proti HRSS, temveč jih bo raztegnila na vse opozicionalne stranke. V zvezi s tem je najnovejši akt oblasti, s katerim je list »Domoljub« ustavljen.«

Ravno tako piše »Politika« o tem sledeče: »Snoči so bili opozicionalni krogi v Belgradu zelo ogorčeni radi vesti, ki je prišla iz Ljubljane. Po poročilu iz Ljubljane je policija prepovedala izhajanje tednika »Domoljuba«, organa dr. Koroščeve stranke, ki izhaja že 37 let. Opozicija smatra, da je to začetek vladnih ukrepov tudi napram ostalim opozicionalnim strankam in da bo sedaj vlada ostreje nastopila ne samo proti HRSS, temveč tudi proti ostali opoziciji.« »Politika« poudarja, da je bil »Domoljub« vsega skupaj trikrat zaplenjen.

Edina »Reč« se veseli te vladne odredbe in prinaša iz Ljubljane brzojav, v katerem poroča o ustavitvi »Domoljuba« in pravi, da je ustavljen radi tega, ker je pisal, da bo vsak, kdor čita »Jutro«, »Slovenec« in »Domovino« čez tri leta umrl, da ga bodo pekli na grmadi in da ne bo niti en bralec »Jutra« in »Slov. naroda« umrl kot človek. Tem lažem »Reči« nihče ne verjame.

»Novosti« pišejo sledeče: »Za nasiljem na Hrvatskem je začel režim izvrševati nasilje in volivni teror v Sloveniji. Posebno izvedenec za Slovence« dr. Žerjav forsira in pritiska na vlado, da se obznana razširi na Slovenijo oziroma na dr. Koroščevo stranko. Četudi vlada uvideva nemožnost, da bi se ta obznana razširila tudi na SLS, vendar se zdi, da bo imel Žerjav proste roke, da brez formalne obznane stori vse, da bi prišel do mandata. Tako je policija včeraj prepovedala nadaljnje izhajanje »Domoljuba«, organa dr. Koroščeve stranke, ki izhaja v 40.000 izvodih že 37 let. Žerjav želi, da se ustavi tudi »Slovenec«, vendar ima velike težkoče.

PROTEST DR. HOHNJEC RADI ARETACIJE DR. BAČINIČA.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Dopoldne pred sejo državnega odbora je podpredsednik skupščine dr. Jos. Hohnjec obiskal predsednika narodne skupščine Ljubomira Jovanovića. Opozoril ga je na novo kršitev poslanske imunite, ki se je dogodila na osebni skupščinski tajnik dr. Rude Bačinica. Dr. Rude Bačinica je bil v Belgradu aretiran in odpeljan v zapore belgrajskega policijskega ravnateljstva, popoldne pa je bil v spremstvu orožnikov, ki so bili oboroženi z nasajenimi bajonetmi, odpeljan v Split. Dr. Jos. Hohnjec je najodločneje protestiral proti temu. Ljubomir Jovanović je odgovoril, da bo storil vse, kar je mogoče. Napravil bo potrebne in primerne korake. Vtis dr. Hohnjeca o tem razgovoru je bil tak, da se Jovanović ne strinja s protizakonitostmi in nasiljem, ki ga uganja sedanji režim.

VLADNE SKRBI.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Danes se je vršila vladna seja, na kateri so ponovno razpravljali, kaj bi bilo treba ukreniti, da bi se v okrožjih, kjer so vladne stranke cepljene, dosegli boljši uspehi. Vendar vlada ne najde nobenih sredstev, ki bi mogla vplivati na liste, ki so potrjene, da bi izboljšala položaj. Posebno so govorili, kaj naj se ukrene proti Radiću, če bi višja instanca odobrila razsodbo prvega sodišča, kar se v vladnih krogih za trdno pričakuje. Zato so objavili nove dokumente, ki so jih našli pri Radiću in ki da kompromitirajo, med drugimi dokumenti, ki vsebuje Radićev načrt za izvajanje notranje politike. O tem načrtu niso hoteli ministri dajati nobenih podatkov.

POGAJANJA S ČEŠKOSLOVAŠKO RADI PREDVOJNIH DOLGOV.

Belgrad, 15. jan. (Izv.) Danes je prisel v Belgrad inspektor češkoslovaškega finančnega ministrstva Škula in obiskal dr. Ničiča. Popoldne je bil na češkoslovaškem poslaštvu navzoč pri konferenci, na kateri so razpravljali o regulaciji izplačila zasebnih predvojnih dolgov. To vprašanje je važno za Slovenijo, ker imajo mnoge naše zadrage iz predvojnih časov v Češkoslovaški naložen denar, katerega ne morejo dobiti izplačanega, ker ni prišlo do sporazuma o tem, na kakšni podlagi naj se poravnajo ti predvojni dolgovi. Tej seji so prisostvovali od Čehoslovakov Škula in tajnik češkoslovaškega poslaštva v Belgradu dr. Černy, od naše strani pa dr. Hacin. Na seji se je konstatiralo, da sta stališči obeh strank zelo različni. Zanimivo je poudariti, da je naš delegat stavil predlog, da se mora najprej izplačati

bankam in sicer na ta način, da bi naše banke plačale češkoslovaškim vlagateljem za 1 predvojno krono po en dinar, Češkoslovaške pa po eno češko krono. Na tak predlog Čehi niso mogli pristati. Celokupna vsota znaša za našo stran 28 milijonov, za češkoslovaško pa 29 milijonov.

Italija.

VOLIVNA REFORMA V PARLAMENTU

Rim, 15. jan. Tekom včerajšnje seje se je vrnila v parlament skupina komunističnih poslancev, po številu 11. Komunisti so zasedli prostor na skrajni levici. Večina je bila nad vrnitvijo komunistov vidno zadovoljna. V razpravi o volivni reformi je kot prvi govoril fašist Fera, za njim pa komunist Grieco. Grieco je govoril popolnoma v revolucionarnem komunističnem duhu, vendar ga večina ni motila, samo predsednik Casertano ga je tod in tam opominjal. Govornik je naglasil, da komunisti ne gredo v boj proti fašizmu iz kakih moralnih predpostavk, ampak v imenu dvoboja med proletariatom in kapitalizmom, katerega nositelj je fašizem. Po njegovem mnenju se bo boj med fašizmom in opozicijo končal s kompromisom, kajti buržuazija se bo fašizma še enkrat poslužila proti proletariatu. Tudi sedanja volivna reforma s pluralnim volivnim sistemom je v prvi vrsti naperjena proti proletariatu. Komunisti se hočejo udeležiti parlamentarne boja le v propagandne svrhe; boj med sedanjim družabnim redom in proletariatom se bo pa bil zunaj parlamenta. Italijanski proletariati, ki še nikdar ni bil tako zaveden in odločen kakor je sedaj, bo sledil ruskemu zgledu.

Nato je govoril proti pluralnemu volivnemu sistemu fašist Rectiro. Razprava se nadaljuje v današnji seji.

DNEVNI RED ZBOJNIČNE OPOZICIJE.

Rim, 15. jan. Zbornična opozicija je vložila dnevni red, v katerem naglašja, da je prvo načelo pri političnih volitvah jamstvo, da se more izraziti ljudska volja popolnoma svobodno v vseh oblikah, tako glede bivališča in tiska kakor glede shajanja in združevanja. Ker spričo sedanjih vladnih metod ti pogoji niso dani, prehaja zbornica na dnevni red. Dnevni red so podpisali Giolitti, Orlando, Salandra in vsi drugi člani zbornične opozicije.

Z veliko napetostjo pričakuje politična javnost odločitev aventinske opozicije. Režimski krogi na vse načine propagirajo misel, da bi se aventinci udeležili vsaj sobotne seje, ko bo glasovanje o volivni reformi. Baje je velik del opozicije tej misli naklonjen. Opozicijski krogi pa naglašajo ravno nasprotno: da nihče med njimi ne misli na vrnitev v parlament, ker za to niso dani nikakoli pogoji v smislu ciljev, za katerimi stremi opozicija.

»NORMALIZACIJA«.

Rim, 15. jan. Glasom došlih poročil je oblast v Leccu zaprla mnogo shajališč in izvršila več aretacij. Zaupnika opozicije De Ninija, je oblast pozvala, da zapusti mesto in se naseli v Milano. — V Perstoli so zaprli bivšega socialističnega župana Squancija. — V Alessandriji so razpustili krajevno skupino unitariskih socialistov. Hišne preiskave se povsod nadaljujejo. — Popolarski tednik »Voce del Popolo« v Bresciji, ki ga urejuje večkrat odlikovani vojaški kaplan Tedeschi, je dobil ukor.

Nova nemška vlada.

Berlin, 15. jan. (Izv.) Danes je bila sestavljena nova nemška vlada: državni kancler dr. Luther (izven strank), zunanje ministrstvo dr. Stresemann (Nemška ljudska stranka), notranje ministrstvo dr. Schiele (nemški nacionalec), ministrstvo dela dr. Braun (Centrum), finančno ministrstvo Schemisch (Nemška ljudska stranka), narodno gospodarstvo Neuhaus (nemški nacionalec), prehrana prof. Kanitz (nemški nacionalec), justično ministrstvo Schollen (nemški nacionalec), pošta Stingl (Nemška ljudska stranka), drž. obramba dr. Gessler (demokrat, a ne kot predstavnik demokratov). Novo vlado bodo podpisali centrum, nemški nacionalec, nemška ljudska stranka, medtem ko bodo demokrati in socialni demokrati v ostri opoziciji.

FRANCOSKI POSLANIK V MOSKVI.

Moskva, 15. jan. (Izv.) Pri svojem nastopu poslaniškega mesta v Moskvi se je francoski poslanik Jean Herbet zahvalil za gostoljubni sprejem, katerega mu je priredila sovjetska vlada ter izrazil upanje, da se bodo zgodovinske zveze med Francijo in Rusijo zopet ojačile. Zgodovina uči, da nacionalni interesi obeh držav niso v nasprotju. Nato je odgovoril predsednik Zveze socialističnih sovjetskih republik Kalinin, da je treba delati za medsebojno zaupanje in izrazil svoje upanje, da se bodo resni problemi, ki obstajajo, rešili v zadovoljstvo obeh držav.

FRANCOSKI SENAT.

Pariz, 15. jan. (Izv.) Za predsednika senata je bil ponovno izvoljen Selves. Dobil je 167 glasov. Njegov protikandidat Martin je dobil 116 glasov.

NEMSKO-FRANCOSKA GOSPODARSKA POGAJANJA.

Pariz, 15. jan. (Izv.) Danes je nemška vlada stavila nove predloge, na podlagi katerih bi se nadaljevala nemško-francoska gospodarska pogajanja.

PREDSEDNIK SVETOVNE POŠTNE ZVEZE UMRL.

Bern, 15. jan. (Izv.) Danes jutraj je tu umrl Camillo de Coppet, ki je bil predsednik svetovne poštne zveze.

VIHARJI NA IRSKEM.

London, 15. jan. (Izv.) Iz Irske in Skotske poročajo, da vladajo tam silni viharji, ki so povzročili občutno škodo.

POTRES.

Angora, 15. jan. (Izv.) V okraju Ardagan je bil hud potres, ki je razrušil štiri vasi. Mrtvih so dosedaj našli 148 ter 33 težko ranjenih.

Žurnalistična sramota

Politik, ki mu je v političnem življenju nasilje vrhovno načelo, je zahteval in dosegel ustavitve »Domoljuba«, lista, ki ima za izobrazbo slovenskega naroda neveljavne zasluge. Več ko 37 let je »Domoljub« kulturno, gospodarsko in narodno vzgajal široke sloje našega naroda in močito ter odločno zastopal njegove koristi. Cesar se ni drznil izvršiti zloglasna medvojna avstrijska cenzura, to je zahteval in dosegel zastopnik političnega nasilja v Sloveniji. Ustavitev »Domoljuba« je tak čin, da bo v zgodovini Samostojne demokratične stranke ostal neizbrisen madež. Zdi se, da se stranka nasilja in krivic v Sloveniji zaveda tega svojega sramotnega čina in ga skuša pred svetom omiliti in utemeljiti. Zato je izšel v včerajšnjem »Jutru« uvodnik, ki je v pravem pomenu

Volivno gibanje.

IZ X. POGlavJA VOLIV. ZAKONA.

(Kazniva dejanja.)

Člen 96.

»Polit. uradniki in častniki v aktivni službi, ako priporočajo kandidate za poslance ali pa sicer vplivajo na sestavljanje kandidatne liste, se kaznujejo z izgubo službe ali čina.«

Srežki poglavarji v Sloveniji od te določbe niso izvzeti. Ta dejanja zastarajo v enem letu. Tekom enega leta se pa kljub Žerjavovi glori in ponovnim volitvam tudi v Jugoslaviji lahko marsikaj temeljito spremeni.

PROTIDRŽAVNI SAMOSTOJNEŽI IN ŽERJAVOVCI.

Na Brodarjevem shodu pri sv. Ani pri Trzinu je bil zastopnik žerjavovcev neki orjuncer Strnad iz Kranja. Ta mož je očital Brodarju, da je dr. Korošec prodal Slovenijo Srbom leta 1918. Nato je začel neki samostojnej divje kričati proti Srbom, tako da so orožniki morali moža vzeti s seboj. Mi ugotavljamo samo, da demokratični agenti agitirajo proti Srbom in spravljajo ljudi v nesrečo!

ŽELEZNISKI RAVNATELJ — PRIGANJAC ŽERJAVOVCEV.

Čujemo, da bo te dni ljubljansko železniško ravnateljstvo na ukaz tajništva SDS pregnalo iz Slovenije vse železničarje od uradnikov do delavcev — vse, ki niso radikali ali žerjavovci. Posamezna preganjanja so se že pričela. Ravnatelj sam jih izvršuje. Žerjav s tem ne bo dobil niti enega pristaša, pač pa potrdil zavodne železničarje v odločnosti. Dr. Bor-

besede žurnalistična sramota. »Jutrovci« so se tega pač zavedali in izpeli najprej licemersko himno tiskovni svobodi, ki pa je po svojem namenu izvenela v šepavi »Jutrovi« logiki v nesmiselnost: Smo za tiskovno svobodo, zato smo proti njej! Kar je nato napisalo »Domoljub«, to je žurnalistična gnojnica, najnesramnejše klevete. Podtika mu celo »prevratne naskoke« na narod in državo in primerja — s pornografsko literaturo. To si je drznil zapisati list, ki je v našo čisto literaturo prvi začel uvajati pornografijo in objavljati romane, ki bi se jih sramoval objavljati danes najnižkotravni židovski list, ki računa pri svojih bravcih na najnižje instinkte. »Domoljub« je krepil v slovenskem narodu trdne moralne temelje, brez katerih pade vsak narod v moralno mlakužo in gre vsakemu poginu nasproti. To seveda »Jutrovcem« ni prav, ker se zavedajo, da bi imeli za seboj le tedaj ljudstvo, če bi ga mogli moralno in versko upropastiti. Zato jim je vsaka verska misel v tisku »verska gonja«, kakor jim je vsako moško povdaranje Slovenstva »plemenska mržnja«.

Zanje so le izdajalci svojega slovenskega naroda »državotvorniki«. Da bi v nepoučeni široki javnosti, ki ji »Domoljub« ni bil dostopen, vzbudilo instinkt mržnje, je zapisal iznova trditve svojega sedanjega znanega zaveznika, da je bilo naše časopisje v Avstriji podkupljeno. Demokratiško časopisje bi brez takih direktnih ali indirektnih državnih podpor sploh ne moglo izhajati, zato sodi vse po sebi. Višek žurnalistične nesramnosti pa je »Jutro« doseglo s stavkom: »Domoljub« je napravil slovenskemu ljudstvu več škode kot vsi tatovi, požigalci in razbojniki, ki so kdaj v Sloveniji zagrešili kako hudodelstvo. Ta brezmejna »Jutrova« nesramnost se ne da niti zagovarjati z njegovim stališčem, ki ga v zavesti krivde poudarja: »Zlasti v volivnem času imajo novine pravico, da so v napadu in obrambi brezobzirni.« Kar pa je »Jutro« nagromadilo v tem svojem članku, to pa ni več »brezobzirnost«, marveč zasluži edino primeren in pravilen izraz: Žurnalistična sramota!

ko se pa gotovo še spominja, da obstojijo kazenske sankcije za zlorabo uradne oblasti. —

OKRAJNI GLAVARJI NA AGITACIJI.

Kakor kamniski — tako je začel agitacijo tudi okrajni glavar v Kranju. Okrajni glavarji so navadno tako zelo »priljubljeni« osebe, da njihova agitacija od vsega početka zelo veliko koristi tistim strankam, katerih glavarji ne priporočajo. Radi tega smo dr. Cekinu in njegovim hlapcem zelo hvaležni, ker nam prihranijo veliko, veliko dela. Zanimiva pa je taka agitacija z druge strani. Okr. glavarji kot uradni predstojniki kličejo na svoje volivne sestanke župane in občinske svetovvalce kot svoje podrejene uradne organe. In kot svojim podrejenim organom ukazujejo okrajni glavarji, da morajo na prihodnji »sestaneke« pripeljati tudi svoje podložnike, občane. In ti okrajni glavarji ukazujejo ali vsaj s svojo uradno oblastjo vplivajo na župane in občane, kako naj volijo. Radovedni smo, kaj bo reklo k temu početju državno pravdnštvo?!

»Domoljub« je prepovedan: vsi v PRVO skrinjico!

Za poštenje in zakonitost: vsi v PRVO skrinjico!

Za slovensko narodnost: vsi v PRVO skrinjico!

Za vlado ljudstva: vsi v PRVO skrinjico!

Vsi Slovenci v enotno fronto!

Sramotno postopanje.

V juniju preteklega leta je direkcija katastra v Belgradu razpisala 20 štipendij po 700 Din mesečno, za one, ki se vpisujejo na geodetski oddelek tehniške fakultete v Ljubljani ter se obvezujejo, da ji bodo služili dvakrat toliko let, kolikor so uživali podporo. Kljub temu, da državna služba ne uživa najboljšega slovesa, smo revni dijak s veseljem sprejeli ponudbo v trdnem prepričanju, da nam bo tako popolnoma omogočen redni študij tekom obeh dveh let. — Kje smo mogli slutiti, kako bomo varani?!

Kmalu poteče 1. semester tega šolskega leta in nihče se ni ničesar dobil. Med dijaštvom se je pričel širiti obup. Čisto brez vsakih sredstev, pač pa močno zadolženi na račun obljubljenih podpor, smo hodili dan za dnem zaman na univerzo gledat, kdaj kaj pride. Naposled je prišlo — toda kaj? Zopet nov formular

za reverz, kjer se uživatelj štipendije obvezuje, da bo redno študiral in da bo 6 let služil v državni službi. Sedaj torej, po 4 mesecih neznosnega položaja, se zahteva od nesrečnih akademikov, ki so šli na limanice obljubam, obveza za redno študij in se izsiljuje od njih podpis, da bodo 6 let služili državi, ne glede na to, koliko časa bodo podporo dobivali.

V zadnjem času smo se mnogočesa privadili. Tako n. pr. vemo iz načina podeljevanja štipendij ostalim akademikom (po ministrstvu prosvete), da zamo-rejo isto dobiti le zanesljivi pristaši obstoječega režima; vendar pa je postopanje z nami višek brezobzirnosti. — Zape-ljati bednega abiturienta na visoko šolo, ga pustiti nato na cedilu in ko je v naj-obupnejšem položaju, izsiljevati iz njega slične izjave, to je preveč!

Tako se ravna z nami! Ali se bo ka-sneje kdo čudil, če ne bomo dovolj točni in vestni v svojem poklicu? Prizadeti.

Politične vesti.

0 aretaciji prvega tajnika narodne skupščine poročajo zagrebški »Jutarnji list«, da se je bivši minister Dragotin Pečić takoj podal na policijsko ravnanje v Belgradu, da intervenira, čim je izvedel, da je prvi tajnik narodne skupščine aretiran. Telefoniral je tudi takoj Ljubi Davidoviču o aretaciji. Značilno je, da so g. Bačinića aretirali skoro takoj na to, ko je dr. Hohnjec protestiral v državnem odboru proti aretaciji dr. Mačka. Tajnika narodne skupščine Bačinića so pripeljali na kolodvor v spremstvu žandarjev kot navadnega tolovaja. To pa ni oviralo enega izmed srbskih poštenjakov, demokrata Džoke Popovića, da ne bi bil Bačinića javno pred vsem svetom objel in poljubil in mu rekel: »Jesi li hrabar?« — Bačinić: »Jesam!« — Popović: »Jesi li prav i potpuno čist?« — Bačinić: »Prav sam i potpuno čist!« — Nato mu je rekel Popović: »Ne boj se! Korakaj naprej pogumno, ker pravica bo zmaga!« — Nato je govoril Popović ljudem, ki so gledali ta prizor: »Tudi jaz bom postal Hrvat, da se nad temi ljudmi maščujem!« — Dr. Hohnjec je takoj vložil protest pri predsedniku narodne skupščine Ljubi Jovanoviću proti aretaciji prvega tajnika narodne skupščine, ta protest pa seveda ni nič zalegal. Ljuba Jovanović ne nosi zastonj naslova »policaja«, odkar se je tako sijajno izkazal v solunskem procesu.

Demokrati proti radikalom. »Jutarnji list« poroča iz Belovara: »Včeraj, 13. januarja ob 14. uri sem šel na sodišče, da vložim kandidatno listo neodvisne radikalne stranke za Belovar. Srečal nas je pa policaj Gostović z dvema žandarjema in nas vse skupaj odgnal na policijo. Tam so nas zaprli do nadaljne odredbe. Med preskavo so nam vzeli tudi kandidatno listo. Končno smo bili vsi obsojeni po 50 dinarjev denarne kazni in očiščeni. Končno so nam vrnili kandidatno listo. S tem postopanjem pa je kršen čl. 91. volivnega zakona in za to delamo odgovornega državnega tajnika Wilderja. — Milan Čanak.« — Uredništvo dostavlja: G. Milan Čanak je največji Srb. On pri vsaki priliki razobeča državne zaslave, vsakega Srba je v svojem hotelu sijajno sprejel, s polovico vseh ministrov je pobratim, danes pa so ga razočarali — do u dušu i u kosti!

Beleške.

Tistim, ki se jih tiče. Z ozirom na to notico v »Slovenec«, št. 11, ter z ozirom na nedopustno volivno agitacijo raznih okrajnih (ali po novem srezkih, t. j. po »jugoslovenski« šnici) poglavarjev treba opomniti, da je to kaznivo ne le po členu 92. volivnega zakona, marveč tudi po veljavni službeni pragmatiki, ki v členu 95. določa: »Uporabljanje oblasti in položaja državnih uslužbencev v strankarske namene, kakor tudi vplivanje starejšin na državne uslužbenke se kaznuje kot disciplinski pregrešek po točki 2., 3. ali 4. člena 165. tega zakona (= zmanjšanje plače, upokojitvev z zmanjšanimi pokojninskimi prejemki, ustavitvev napredovanja), v težjih primerih pa tudi z odušitvijo iz službe. Če pa gre za zlorabo oblasti, kaznivo po kazenskem zakonu, se uporabijo njegove, bodisi na tožbo privatne osebe, bodisi uradoma. Državni uslužbenec ne sme organizirati in predstavljati političnih strank in skupin; če postopa drugače, se kaznuje za disciplinski pregrešek.« Mi bomo o tem vodili točne račune, pa napravimo tudi obračunski zaključek. Brez skrbi!

Nacionalni blok nastopa po vsej državi enotno, tako je cele tedne farbalo častivredno »Jutro«, a kako izgleda ta znamenita »enotnost«, se more vsak na lastne oči prepričati iz samega včerajšnjega »Jutra«, čeprav je še nekaj »enotnosti« zatajilo. Na Zerjav-Pribičevičeve limanice pač ni mikalo nobenega, razen par župančičev.

O pornografiji si upa pisati včerajšnji cinični »Jutro« uvodničar in se seveda — zgraža, čeprav ve pri nas že vsakdo, da so najostudnejše židovsko pornografijo zanesla k nam ravno dr. Zerjavova podjetja in glasila. Iz teh gnojšč se sistematično zastruplja in moralno upropašča slovensko ljudstvo, če pa nastopajo dušni pastirji po svoji dolžnosti proti takemu preračunjenemu inficiranju, pa židovski cinik hinavsko zavija oči in govori o — zlorabi vere. Če mislijo žerjavovci, da bodo s takimi sredstvi vsilili še zdravemu slovenskemu ljudstvu svoje ogledalo »Domovino«, se hudo motijo.

Primitve tatu, kriči »Jutro« na vse grlo, da bi preslišalo vprašanja slovenskega ljudstva, kaj in kako je že bilo s svinčom in izkupičkom za ta svince, Bambergovo tiskarno, Kazino, »nacionalizacijska«, Zerjavovo pomilostitvijo, prepredenjem sodnega preganjanja junakov iz okoličnice Petra Šmole in podobnih »narodnjaštev« »nacionalnih« blokovcev.

Počasi za »Jutro« capljajo seveda tudi senilni ata iz Knaflijeve ulice in sedaj pričenjajo tudi oni pretakati debele solze,

ker se celo najbolj fanatični svobodni-sleci sramujejo pajdašenja z ovinčenjem in reakcionarnim blokom ter so vložili v to svrhu svoje kandidatne liste. Ja, ja, ata, je že tako, saj še ni dolgo, kar ste tudi vi znali povedati marsikaj o Cekinih.

V državnem in nacionalnem interesu je, po mnenju snočnjega »Naroda«, da zmaga blok Zerjav-Lazica Marković-Velizar Janković-Janjić in kako se že vse pišejo nešteti poštenjakoviči, ki so svinčarili in »nacionalizirali« v zadnjih letih od Triglava do Vardarja ne vemo, kaj si senilni »Narod« predstavlja pod pojmom država in »nacijac«, prav dobro pa vemo, da je vse ljudstvo od Triglava do Vardarja prepričano, da je edina njegova rešitev, da 8. februarja te eksistence za vedno onemogoči pri državnem krmilu.

»Opetovano smo že opozarjali oblasti na list«, namreč na »Domoljubac«, stoji črno na belem v snočnjem »Narodu«. Denunciacija je znak moralne propadlosti, kako naj pa označimo kreaturo, ki se z denunciacijami še ponaša, naj nam ostane zaenkrat še v peresu. In to naj bo glasilo — slovenske inteligence...

Dopisi.

ZAKAJ IMAMO NA GROSUPLJEM GERENTA.

G. veliki župan utemeljuje razpust obeh občinskih odborov sledeče: »Po uradni ugotovitvi je prvi odbor (to je odbor iz leta 1921) postal nezmožen za izvršitev svojih dolžnosti, kar je posebno dokazal pri brezuspešni proračunski debati v seji dne 18. decembra 1924. Drugi v letu 1924 izvoljeni občinski odbor pa v svoji sestavi ne daje garancije za pravilno občinsko poslovanje in v njegovi večini ne uživa ugleda in zaupanja občanov.«

Dejanski položaj pa je tale: Pri proračunski debati v seji dne 18. decembra 1924 so odborniki SLS predložili pismen predlog v kritje občinskega proračuna, ki je bil poleg podpisov odbornikov opremljen tudi s podpisom občinarjev. G. Ivan Rus je ta predlog zavrnil, rekoč: »Mi ne potrebujemo nobenih Beltramovih predlogov, mi imamo že svoje predloge.« Šele na ponovno zahtevo odbornikov SLS se je predlog z utemeljitvijo in podpisi prečital. Predlog je bil, naj se obdavči vino, pivo, žranje in špirit do tiste višine kakor v mestu v Ljubljani z utemeljitvijo, ker grosupeljški gostilničarji in trgovci ne točijo nič ceneje in tudi ne boljše pijače kakor v Ljubljani, dočim imajo gostilničarji na deželi manjše upravne stroške. Predlagali so tudi, naj se del prebitka, po kritju primanjkljaja določi za podporo tistim vsem, ki same ne znorejo vzdrževati občinskih mostov in potov. Primeren del prebitka pa naj bi se določil za sklad za zidavo občinskega doma, ker nimamo prostora za občinsko pisarno.

Seveda je nastal vsled tega ogenj v strehi. G. Ivan Rus je bil kot gostilničar najodločnejše proti temu predlogu ter ni pustil, da bi g. župan dal predlog na glasovanje, čemur so naši močje ugovarjali. Končno je g. župan Josip Kadunc dal na glasovanje predlog g. Ivana Rusa: naj se v kritje primanjkljaja za leto 1925 določi 120 odstotna določila na vse direktne davke. Pri poimenskem glasovanju je najprej ugotovil g. župan izid glasovanja 6 »da« in 6 »ne«, na kar se je pridružil še s svojimi »da« ter tako odločil, da je bil predlog g. I. Rusa sprejet. Tu pa se je v sejo občinskega odbora vmešal neki nehotigatreba Beltram iz Jerove vasi. Očital je županu, da je potvoro izid glasovanja, ter zahteval, naj se glasovi še enkrat preštejejo. Uspeh je bil ta, da je g. župan ugotovil, da se je pri štetju glasov zmotil ter da je glasovalo 6 odbornikov z »da« in 7 z »ne«, naker je proglasil, da je predlog g. Ivana Rusa o 120 odstotnih določilih na direktne davke odklonjen. Nato so pa g. I. Rus, Fr. Javornik in njih pomagači odšli ter tako napravili sejo naslepečno.

Tu se menda dovolj jasno vidi, da je postal stari občinski odbor nezmožen za izvrševanje svojih dolžnosti samo vsled g. Ivana Rusa in njegovih pomagačev, ki hočejo za vsako ceno delati v občini protikmetško politiko.

Kar se pa tiče utemeljevanja o razpustitvi drugega v letu 1924 izvoljenega odbora je stvar tale: Kar se tiče ugleda in zaupanja od strani občanov, pa smelo trdimo in tudi lahko dokažemo, da razen najozžjega kroga samostojnih in demokratičnih grosupeljških pravkov in nekaterih zaslepljenecvsi občinarji popolnoma zaupajo novemu odboru, kar je tudi g. velikemu županu in vsem merodajnim gospodom znano.

Razpišite volitve, gospodje, pa se lahko prepričate, pri čem da ste!

Kakšno zaupanje uživa sedanje gerentstvo, ve pa vsak, ki naše grosupeljske razmere pozna. Prihodnjiki bomo pa vseeno nekoliko opisali tudi osebnosti v našem gerentstvu, da bo javnost točno poučena, kakšni ljudje se vsiljujejo resnemu pa poštenemu delavstvu in kmetškemu ljudstvu pod vlado tistega gospoda, ki Gre — dol. — Grosupeljski občinar.

V Mošnjah in na Brezjah so 10. t. m. zvečer v gostilnah pri Praprotniku in Trohu

dr. Rape iz Ljubljane, dr. Bohinjec iz Leš in Ambrožič iz Ljubnega hvalili Zerjavovo skrinjico. V Mošnjah se je v imenu poslalskega zahvalil najstarejši: »Mi se bomo vedno ravnali po zlatem dr. Zerjavovem nauku: kmeti kmeti! Zato njegova skrinjica naših kroglice ne bo dobila.« Na Brezjah je pa najmočnejši doktorje zagotovil, da bodo »kuglice« šle v 1. skrinjico. — Da je v Mošnjah parkrat gorelo, je »Slovenec« že poročal. Tudi se, da je požgal neki tuj zidar, najet po maščevalnem zakonskem paru, ki je imel malo gostilno v Mošnjah. Vsi trije so v preiskovalnem zaporu v Ljubljani.

Tržiški župan Lončar v pravi luči. »Slovenec« z dne 14. t. m. je poročal o protestnem shodu proti neznosnem obdavčenju celega tržiškega okoliša. Po novem letu je namreč davčna oblast začela terjati osebno dohodnino, ki je tako visoko odmerjena, da je vse prizadete dvignila pokonci. Protestni shod je bil v prostorih tržiškega župana Lončarja. Ni nam znano, kdo je ta shod sklical, a udeležil se ga je tudi tržiški župan Lončar in protestiral z drugimi, kakor je razvideti iz »Slovenčevega« poročila. Torej mora ta gospod imeti srce za ljudi! Ljudje božji, ki ste protestirali, ali ne veste, kdo naklada osebno dohodnino? Ali ne veste, da je tržiški župan Lončar v cenilni komisiji in ste ga vi volili v to komisijo? Zakaj ga pa niste na protestnem shodu vprašali, kaj je storil za nas pri cenilni komisiji? To je storil! Pri cenilni komisiji je potrdil ta davek, proti kateremu je na protestnem shodu z vami protestiral! Ali pa sedaj poznate tržiškega župana Lončarja, demokrata, Zerjavovca? Le še ga volite v cenilno komisijo, in volite ga tudi v državno skupščino 8. februarja, saj kandidira na Zerjavov list, ki ima drugo skrinjico!

Iz Kroke, z dne 12. prosinca 1925. (Šolske razmere.) V Kropi imamo trirazredno ljud-

sko šolo in obrtno-nadaljevalno šolo, a le eno žensko učno moč in še ta ima menda dekret, da gre v kamniški okraj, tako da bomo, kakor vse kaže, kmalu brez učiteljev. Kaj ne, to so lepe šolske razmere, odkar vlada režim PPZ ali skratka Jelenc. Tako se s Kropo delajo polzkusi glede šole. 20. decembra je ponehal pouk v III. razredu, ker je odšla moška učna moč v Radovljico, ker nimajo najbrž nobenega učitelja, a namestnika ni od nikoder. Zakaj se je tako mudilo proč, ali v resnici samo zato, da se mladini da pouka ali radi politike? Od 7. jan. pa ni pouka v I. razredu. V nekdanjih časih se je poskrbelo vselej v takih slučajih za namestnike, a sedaj, kaj pouk, kaj otroci, kaj šola, to je vse stranska stvar, glavno in prvo je politika. Tako se eksperimentira pri nas sredi šolskega leta, da pouk v šoli kar največ trpi. Zato se obračamo na okrajni in višji šolski svet z vprašanjem, ali je Vam je znano, da v Kropi ni šolskega pouka in kdaj se bo isti pričel? Vprašamo še, kdaj bo prišla kaka učna moč za obrtno-nadaljevalno šolo? Prav bi bilo tudi, da se preišče, kako se držijo učne ure in zakaj se rabijo šolski otroci med poukom!

Dol. Logatec. Obrtna zadruga v Dol. Logatcu je imela dne 11. t. m. dobro obiskan občni zbor. Po obnem zboru se je vršila veselica, ki je uspela nad vse pričakovanje in je njen čisti dobiček namenjen za sklad obnemoglih mojstrov. Vsem, ki so po svojih močeh pripomogli k tako krasnemu uspehu, se tem potom izreka najtoplejša zahvala.

Obleke in blago

za obleke dobavila vedno najbolje in po brezkonkurenčnih cenah

Drago Schwab, Ljubljana.

Dnevne novice.

V odgovor »Jutru«.

Na moj poziv, objavljen v »Slovenec«, v katerem sem pozval »Jutro«, naj navede konkretna dejstva za svoje pavšalne obdolitve, se je »Jutro« v številki 12 z dne 15. t. m. široko razkoračilo in pod naslovom »Nova zvezda v tigrovski deželi« objavilo članek, ki ne vsebuje ničesar razun infamnih natolcevanj.

Ne odgovarjal bi javno na podobne izmišljotine, ako bi šlo le za mojo osebo. Odgovarjati pa moram, da ne bodo prišli SLS eventualno smatrali, da je v njih vrstah kandidat, ki ni vsestransko čiste preteklosti.

Zato konstatiram sledeče:

1. Nikdar nisem bil iz službe deželne elektrarne na Završnici odpuščen, ker bi bil kaj zagrešil. Bil sem v službi deželne elektrarne na Završnici kot pogodbeni uradnik. Pravico do odpovedi sem imel prav tako jaz kakor elektrarna. Kot pogodbenemu uradniku so mi upravni organi deželne elektrarne na Završnici službo odpovedali v smislu službene pogodbe z enoletno odpovedno dobo, kar bi ne bili storili, ako bi mi bili mogli dokazati kak pregrešek v mojem službovanju, kajti v tem slučaju bi imeli pravico, da me odpuste brez vsake odpovedi.

2. Res je, da med menoj in imovino bivše dežele Kranjske tečeta dve pravdi, in sicer sem jaz vložil proti imovini bivše dežele Kranjske dve tožbi zaradi svojih službenih prejemkov. Od prvega početka, odkar sem tožbi vložil, sem nameraval vsebino teh pravi objaviti, toda šele takrat, ko bo sodišče definitivno izreklo svojo sodbo, da ne bo izgledalo, kakor da hočem s časnikarskimi polemikami vplivati na izid pravi, dokler pravdi še tečeta. Zato tudi danes o vsebini pravi ne govorim obširneje.

3. Nikjer v sodnih spisih ni ugotovljeno bodisi, da bi bil jaz v službi zanikrni ali len ali brezvesten, bodisi da bi bil prozvočil gospodarski povzdigi Kranjske ali tamošnjemu ljudstvu sploh kako škodo. Zlasti v sodnih aktih ljubljanskega sodišča ni ničesar takega ugotovljenega, ker se kaj takega zgodilo ni, dalje pa do danes sploh ugotovljeno ne more biti, ker pravdi še niti v prvi instanci nista končani. Omenjam pa, da se iz teh sodnih aktov, s katerimi hoče »Jutro« slepiti ljudstvo, lahko razvidi, da so vse one priče, ki jih je finančna prokuratura kot zastopnica deželne elektrarne na Završnici predlagala v dokaz temu, da je bilo moje uradovanje pomanjkljivo, izpovedale soglasno, da je bilo moje uradovanje brezhibno in naravnost vzorno. Ta stvarni odgovor se mi zdi potreben tudi v javnosti, da se prepriči beganje volilcev. V ostalem pa si bom za nanade, ki so vsled svoje popolne neutemeljenosti nedostojne za vsakega častnikarja, iskal in našel zadoščenje pri sodišču.

Ljubljana, dne 15. jan. 1925.

Dušan Sernec, kandidat za radovljiški in logaški okraj.

Dr. Janko Debelak †. V četrtek zjutraj je umrl v Ljubljani poštni in brzojavni ravnatelj za Slovenijo g. dr. Janko Debelak. Pokojni se je rodil 24. VI. 1868 v Malih Rodnah pri Rogasčki Slatini. V poštno službo je stopil l. 1891 v Trstu. L. 1899 je bil premeščen kot poštni oficijal na Dunaj, kjer se je z vso vne-mo poprijel juridičnih študij. Leta 1902 je bil promoviran za doktorja prava in imenovan za poštnega koncipista. Nato je bil premeščen k poštni direkciji v Zader, kjer je ostal do prevrata in bil nazadnje imenovan za poštnega svetnika. Po prevratu mu je izročila Narodna vlada vodstvo poštne uprave v Sloveniji. Po proglašenju ujedinenja ga je ministrstvo potrdilo v tem dostojanstvu in ga l. 1920 povišalo za ravnatelja pošte in brzojava. Bil je prvi slovenski poštni ravnatelj in je imel po prevratu z organizacijo poštne-ga ravnateljstva za Slovenijo mnogo truda, pa tudi uspeha. 7. t. m. je legel vsled prehlajenja, ki je povzročilo pljučnico. Tej bolezni je podlegel 15. t. m. zjutraj ob četrta na 8. — N. v m. p!

— Izplačilo zaostalih draginskih doklad državnim nameščencem. Kakor izvezo iz dobro poučenega demokratskega vira, začno že jutri izplačevati državnim nameščencem dolžno razliko med starimi in novimi prejemki.

Davčni vijak. Obrtnik nam poroča: Od davčne uprave sem prejel obvestilo, da mi je za izvrševanje moje obrti odmerjen za leto 1924. doh. davek. Ker se mi je odmera davka zdela nad vse krivična, (računali so mi od 411 Din kosmatega dohodka Din 4016.50 doh. davka) sem se šel osebno informirati na davčni urad, na kakšni podlagi se mi je doh. davek odmeril, ker sem vendar predložil pravilno sestavljeno davčno napoved. Izjavili so mi, da davčna napoved in tu-di knjiga, katero sem predložil, ni merodajna, da je zanje merodajna samo napoved njihovih zaupnikov. Vprašam tedaj davčno oblast, čemu pač še od nas potem zahtevate davčno napoved, ako se potem ne upošteva. Ali samo zato, da moramo še denar proč vreči za kolke. Ali ima davčna oblast slovenskega obrtnika za nepoštenega, da ne veruje njegovemu podpisu in napovedi, pač pa svojim zaupnikom, kateri so dostikrat moralno propadli ljudje, ki za masno nagrado navajajo ljudje oblasti dohodke, katerih v resnici nima in čestokrat iz osebne mrznje in škodoželjnosti skušajo škodovati svojemu bližnjemu. Mnenja sem, da vsaka kolkovana listina nekaj velja in drži in isto bi moralo biti tudi z davčno napovedjo, katero bi morali davčni uradi v prvi vrsti upoštevati. S takšnim postopanjem si davčna oblastva ne bodo pridobila zaupanja davkoplačevalcev. Da vladajo pri davčnih uradih take razmere, so vsemu krivi PPZ priganjači, ki na krivičen način izmoghavajo slov. obrtnika. Zato pa obrtniki, ako nečemo, da bodemo gospodarsko popolnoma uničeni, volimo 8. februarja SLS. 8. februarja naj slov. obrtnik z volivno kroglico obračuna z današnjim PPZ režimom.

Obrotnik. — Prazen izgovor. Včeraj so uradno obvestili odgovornega urednika »Domoljubac«, g. Gostinčarja, da je »Domoljubac« ustavilo

policijsko ravnateljstvo in do-
lični odlok je tudi podpisal g. policijski ravnatelj dr. Guštin. »Jutro« pa poroča, da je ustavil »Domoljubac« g. veliki župan, to je dr. Baltič. Resnično pa ni ne eno ne drugo, ampak res je, da je dal ustaviti »Domoljubac« g. minister za šume in rude dr. Gregor Zerjav.

— Državne uradnike si drzne farbat! »Jutro« v svojem poročilu z dne 14. t. m. o — važnem odloku — finančnega ministrstva, ki je sklenilo, da pripada višja stopnja temeljne plače (trienli) uradniku po treh letih. Mi državni uslužbeni o odnosu uradniki povemo »Jutru«, da dobro vemo, kaj pripada državnim uradnikom, sami brez njegovega neslanega modrovanja. Nadalje vemo, da ne potrebujemo za te naše po zakonu nam zajamčene pravice nobenih — važnih odlokov — finančnega ministrstva. »Jutro« naj bi pa raje poročalo o važnih odlokih finančnega ministrstva, po katerih odjeda revnemu državnemu uradništvu po zakonu mu pripadajoče prejemke že čez leto dni.

— Inozemska beležka o Mohorjevi družbi. »Prager Presse« prinaša dalje poročilo o jugoslovanskih almanahih za l. 1925. Na prvem mestu navaja »Koledar družbe sv. Mohorja«: »Spodobi se, da iz obilice koledarjev ob letnem prehodu 1924-1925 najprej izberemo »Koledar družbe sv. Mohorja« (Prevalje), že zaradi družbe same, ki obstoji že od l. 1860. in izdaja svojim sedaj okroglo stotisoč članom letno po šest dobrih knjig ter je na zaslužen način odločila duševni razvoj Slovencev.« Poročilo navaja nato koledarjevo vsebino.

— Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Clevelandu je umrl 30letni John Starich, rojen v Ameriki, kjer zapuša starše. — V Collinwoodu je umrla 35letna Franciška Komarčar p. d. Činkoletova, doma iz Dev. Marije v Polju.

— Smrtna nesreča Slovence v Ameriki. Dne 18. m. m. je v Bridgeportu, O., zasula zemlja v malem domačem premogokopu 18letnega Louisa Simončiča. Pred 4 meseci je v premogokopu izgubil življenje tudi Louisov oče Frank. Tako je družina v malo mesecih izgubila očeta in sina.

— Odpuščanje uradnikov v Sarajevu. V Sarajevu so zadnje dni vrgli na cesto zopet več državnih uradnikov, med temi ljudi z mnogoletno službo in številno družino.

— Na Brezjah je bilo zadnje leto 170 porok, v Mošnjah pa 11. Pogrebov je bilo na Brezjah 6, v Mošnjah 12. Vseh krstov 33.

— Meštrovic v Ameriki. Povodom Meštrovicvih razstav v Ameriki opozarja J. M. Trunk v »Glasilu KSKJ« rojake na tega velikega jugoslovanskega umetnika. Pripoveduje, kako sta z ljubljanskim knezoškofofom dr. Jegličem l. 1919. v Parizu obiskala jugoslovanski oddelek mednarodne razstave, na katerem je zavzemal prvo mesto Meštrovic. Trunk končno pravi, da Američani razumejo Meštrovicovo veliko umetnost in strme nad njo.

— Novo podzemsko jamo je našel nad Bavico desno od Komarčeve oskrbnik hotela »Zlatorog« ob Boh. jezeru. Vhod v to jamo je sedaj še mala odprtina, skozi katero zleze človek komaj sam. Ta odprtina se pozneje nekoliko razširi, nakar se pride do druge razpoke, ki se more premagati le s plazenjem. Ves ta veliki trud je pa plačan pri pogledu na lepo, prostrano jamo, ki se nudi plezalcu takoj, ko je priplezal iz druge razpoke. Mnogobrojni snežnobeli kapniki osupnejo človeka. Zlasti je zanimiva tvorba oltarja. Posamezne skupine kapnikov živo spominjajo na Postojnsko jamo. Škoda samo, da je nova jama za enkrat tako od rok. Od »Zlatoroga« pa do vhoda v to jamo je dobre tri ure hoda. Poleg te jame se nahajata še dve drugi, ki ste s prvo zvezani. Radi težavnega vhoda ni bilo mogoče preiskati ter prehoditi popolnoma prvo jamo. Za prihodnje raziskovanje bo pač treba vzeti s seboj tudi nekaj živeža, ker bo zamuda časa pri tem poslu velika. Kakor se sliši, odide raziskavat to jamo kmalu nova ekspedicija. O uspehu te bomo poročali.

— Starinske najdbe pri Plevni. V okolici Plevne so izkopali dragocen starinski zaklad, sestojel iz 11 antičnih zlatih vaz, ki tehtajo skupaj 12 kg. Vaze so služile v bogoslužne svrhe in so okrašene z orientalskimi ornamentami. Izročili so jih narodnemu muzeju v Sofiji.

— Krvav spopad v Zagrebu. V Zagrebu je došlo 14. t. m. na Jelačićevem trgu do krvavega spopada med radičevci in Orjunaši. Neki Orjunaš je udaril Dragana Belak s palico po glavi in mu prizadejal krvavo poškodbo. Napadu je prisostvovala policija, ne da bi posredovala. Nastal je pretep, ki je končal s tem, da so odvedli na policijo Belaka in na zahtevo občinstva tudi enega izmed Orjunašev.

— Okile, s katerim se sklicujejo sodišču neznan dedič in okile dražbe nepremičnin. Marija Pance, 70 let stara, posestnica na Višnji št. 22, je umrla dne 10. decembra 1924 in ni zapustila nobenega soročnika poslednje volje. Dediči sodišču še niso vsi znani. Gosp. dr. Pavla Panceta, sekundarija v ženski bolnici v Ljubljani, postavi sodišče za skrbnika zapuščine. Kdor hoče zahtevati zapuščino za se, mora to v enem letu od danes naprej javiti sodišču in izkazati svojo dedinsko pravico. Po preteku tega roka se bo zapuščina, v kolikor so zahteve izkazane, izročila, v ko-

likor se to ni zgodilo, se bo državi v prid zagleda. Dne 22. januarja 1925 ob pol 9. uri dopoldne se vrši na Višnji št. 22 prostovoljna javna dražba v to zapuščino spadajočih premičnin: 3 krave, mrva, slama, živila, obleka itd. Izkupilo se mora plačati takoj, zdražbeni predmeti takoj odstraniti. — Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek VIII., dne 14. jan. 1925. — Opravilna številka A VIII 693-24 14.

Iz Primorske.

p Istrski izredni deželni odbor odstopil. Iz Pulja poročajo 14. t. m.: Vsi člani istrskega izrednega deželnega odbora so podali svojo ostavko. Svoj korak utemeljujejo v pismu, ki so ga poslali predsedniku izred. deželnega odbora Inocencu Chersichu s tem, da se niso vršile volitve v predpisanem roku in da se spričo danega položaja tudi še ne bodo vršile tako kmalu; ne smatrajo se več za opravilne ostati na svojih mestih. To pismo je poslal predsednik Chersich prefekturi in obenem podal tudi svojo demisijo z izjavo, da popolnoma soglaša z idejami svojih tovarišev.

Iz štajerske.

Š Umrla je v Mariboru dne 14. januarja t. l. po daljši, mučni bolezni gospa Amalija Lavtar, vdova po šolskem svetniku L. Lavtarju, bivšem profesorjem na mariborskem učiteljsku ter znanem pisatelju osnovno- in srednje šolskih učnih in metodičnih knjig. Pogreb se vrši v petek dne 16. t. m. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Po-brežju.

Iz Ljubljane.

Ij Vojna posojila. Kakor izvemo iz dobro poučenega demokratskega ljubljanskega vira, bo Mestna hranilnica nadomestila ljubljanski mestni občini vso izgubo, kolikor jo je utrpela vsled podpisovanja vojnega posojila na povelje tedanje liberalne mestne občinske uprave in vsled agitacijskih pozivov na podpisovanje vojnega posojila v »Slovenskem narodu«.

Ij Svarilo. Nedavno se je v Ljubljani pripetil slučaj, da je pri vojaškem skladišču vojaška straža pozvala dve civilni osebi s klicem »stoj«. Ker se pa dotični osebi klicu nista odzvali, je straža streljala in je pripisovali le srečnemu slučaju, da strelji niso zadeli. Radi tega se občinstvo opozarja, da se brezpogojno pokori pozivom vojaških straž pri raznih vojaških objektih, ker bi se sicer mogla pripetiti nesreča. Obenem se ponovno razglasa, da je od prvega mraka do zore vsakomur prepovedano približati se vojaškim skladiščem na razdalje sto korakov ali bliže, ker morajo vojaške straže sicer postopati po svojih predpisih.

Ij »Kmečko-delavska republika«. Včerajšnji »Narod« poroča, da so ustanovili v Zeleni jami »kmečko-delavske republike«. Kakor nam pove naš poročevalec, so izvolili za predsednika zelenojamske republike tistega gospoda, ki so pri »Narodu« vsak dan za oberpepeti.

Ij Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 8. do 14. januarja 1925 je bilo v Ljubljani rojenih 20 in 1 mrtvorjen, naknadno prijavljenih 18 rojstev. Umrla je v tem času 14 oseb, od tega 6 tujcev, naknadno prijavljenih šest smrtnih slučajev, od tega 3 tujci. Vzrok smrti v 7 slučajih jetika na sopilih, v 1 druga oblika jetike, v 4 bolezni na srcu, v 1 driska, v 2 prirojena telesna slabost, 1 smrt vsled nezgode, v 3 druge bolezni.

Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani. V času od 8. do 14. t. m. so bili v Ljubljani naznanjeni sledeči slučaj nalezljivih bolezni: 1 škrlatinka, 17 ošpic in 1 dušilivega kašlja.

Ij Sleparski potnik. Na tozadevno notico, v kateri smo poročali, da slepari po ljubljanski okolici trgovski potnik Ludvik Semen, ki se izdaja še vedno za potnika ljubljanske tvrde »Ogledalca«, je prijavil policiji tudi posestnik Anton Avšič v Šmartnem, kako ga je omenjeni potnik potegnil. Izročil je po dolgem prigovarjanju Semenu 58 Din vredno ogledalo v svrhu poprave in mu je dal še 40 Din predujma na račun popravila. To je bilo že meseca novembra. Ko se je Avšič kasneje zglasil pri tvrdu, je ugotovil, da slepar sploh ni pri tej tvrdu v službi.

Ij Nasilen pijanček. V gostilni v »Prešernovem hramu« v Rožni ulici je popival vesel in dobre volje mesarski pomočnik Josip Šerjak iz Šiške. Ko pa se je približala policijska ura, je postal mož šele pošteno ježen in je hotel po vsej sili popivati naprej. Uprl se je končno z vso silo gostilničarju in tudi stražniku. Ko ga je ta resno opozoril, da naj se pokori postavi, mu je fant zagrozil, da ga bo oklofotal. Ko ga je stražnik legitimiral, mu je povedal najhorvo napačno ime, ko pa ga je hotel odpeljati na stražnico, je povedal pravo ime in se zagovarja sedaj s polno pijanostjo.

Ij Nočni ruazgrajči so se spravili pozno ponoči nad ograjo hiše dr. Kaiserja na Glincah. Ker pa so bili preglasni, jih je zalotil stražnik pri delu. Fantje bodo svojo neokusno razposajenost plačali s primerno globo na policiji, ki jih je ovačila poleg tega še sodišču.

Ij Policijske vesti. Včeraj sta bila aretirana: Josip Komidar radi nedostojnih izrazov proti kralju in Ivan Bratuž, katerega so že zasledovali zaradi nastopa kazni. Ovadb

pa je bilo vloženih 26 in sicer radi tatvine dve (400 kg premoga in 500 Din vredna suknja), radi goljufije 1, radi telesne poškodbe 2, radi žaljenja straže 1, radi zane-marjanja nadzorovanja otrok 1, radi pijanosti 1, radi zglaševalnih predpisov 1, radi kaljenja nočnega miru 6 in radi prestopka cestno policijskega reda 11.

Prosveta.

pr Dr. Andrej Gosar: Socialna ekonomija. Splošna knjižnica, znanstvena zbirka zvezek V. V Ljubljani 1924. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna 8° strani 297 + XII. Cena broš. Din 85, vez. Din 95. Znanstvena zbirka plodovite »Splošne knjižnice« je obogatela z očetom novem znanstvenem delu v panogi, ki je med Slovenci in v splošnem med Jugoslovani malo ali nič obravnavana. Dr. Gosarjeva »Socialna ekonomija« je zlasti za naše razmere, to se pravi, če sodimo po teoretični, gospodarski literaturi, ki jo pri nas nasplošno poznamo, popolnoma novo delo. To se vidi že iz njene vsebine, ki se strogo sistematično zaokrožena deli v pet delov: I. »O gospodarski vedi«, II. »O gospodarjenju vobče«, III. Pravila subjektivne (zasebnega) gospodarjenja, IV. »O menjalnem mehanizmu«, V. »Subjektivno (zasebno) gospodarjenje in splošno bogastanje.« Če primerjamo s temi običajna, splošna teoretično-gospodarska dela, ki se vsa več ali manj delijo v poglavja o proizvodnji, kroženju, porazdeljevanju in porabi (konsumu) dobrin, tedaj je na prvi pogled jasno, da gre tu v resnici za spis, ki se od običajnih teoretičnih gospodarskih del bistveno razlikuje. V tem pogledu bo dr. Gosarjeva »Socialna ekonomija« brez dvoma zanimala ne le teoretike, marveč tudi praktične, gospodarske strokovnjake. To pa tembolj, ker se zaključki, do katerih prihaja avtor glede najvažnejših gospodarskih pojavov, kakor so n. pr. cene, mezde, obresti, kapitalizem, tvorjenje in porazdeljevanje dohodkov itd. tako očitno skladajo z modernim, gospodarskim življenjem, da morajo zanimati vsakega sociologa. Zlasti slednji bo našel v tej knjigi novo teoretično osnovo za modernemu gospodarstvu ustrezajoče socialne reforme. Tudi v jezikovnem, oziroma terminološkem pogledu utegne knjiga zanimati, ker je avtor moral poiskati za svojo teorijo več novih pojmov in izrazov. V splošnem je to novo slovensko izvirno singularen pojav, ki bo gotovo vzbudil široko pozornost ne samo ožje interesiranih krogov, juristov, sociologov, ekonomov in sorodnih strokovnjakov, nego vobče najširših intelektualnih krogov. K temu je v razmerju z enakimi tujejezičnimi spisi cena te knjige, ki se odlikuje tudi po lepi, okusni zunanji opremi, — stane broš. 85 Din, vez 95 Din, nepretirana, skoro bi rekli, skromna. Knjiga se dobiva pri založnici Zvezni knjigarni, Ljubljana, Marjin trg 8 in v vseh drugih knjigarnah.

Narodno gledališče v Ljubljani.

V petek, dne 16. t. m. se poje v operi Rusalka za red B. Vlogo Rusalka poje zopet gdč. Rozumova, ki je po daljšem bolehanju zopet okrevala. Ostale vloge so v isti zasedbi kakor doslej. Drama pa uprizori zvečer Izgubljene duše za red A.

Sprememba dramskega repertoarja. V soboto, dne 17. t. m. se vprizori v drami priljubljena Nušičeva veseliga »Sumljiva oseba« za red D. Premijera Stričkovega sna se zaradi bolehnosti g. režiserja preloži na sredo, dne 21. t. m. V glavnih vlogah nastopijo gg. Medvedova, Nablocka, Juvanova, Putjata, Levor. Cesar itd. Režira g. Putjata.

Cerkveni vestnik.

c V Kamni gorici bo 23. januarja konferenca za skupino Mošnje. Pričetek ob pol-dvanajstih.

c Notranja kongregacija gospodičen pri uršulinkah ima meseca januarja shode v nedeljo 18. in 25. ob navadni uri.

Orlovski vestnik.

Orel Ljubljana-Sv. Jakob. Drevi točno ob pol osmi uri redna telovadba. Obvezna za vse. — Načelnik.

Naznanila.

Seja prosvetnega okrožja ljubljanskega je danes zvečer ob 8. uri v Jugoslov. tiskarni. Vabljeni predsedniki in tajniki, da se seje zanesljivo udeležijo.

Družabni klub ima svoj sestanek v soboto, dne 17. januarja 1924 v Rokodelskem domu. Spored običajen. — Odbor.

Rokodelski dom. Danes ob 8. uri zvečer je v dvorani Rokodelskega doma pevška skušnja za društveno prireditev, ki bo v nedeljo dne 1. februarja. Vabimo gg. povce, da se je zanesljivo udeležijo.

Občni zbor Zveze duševnih delavcev v Sloveniji bo v soboto, 31. t. m., ob 8 popoldne v prostorih Slov. Matice, Kongresni trg 7.

Tatjanin večer. Zveza ruskih akademikov priredi na dan sv. Tatjane, 25. januarja v Narodnem domu svoj tradicionalni večer s koncertom. Odbor za prireditev večera

mljudno prosi občinstvo ne pozabiti obiskati to njegovo prireditev. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Cene vstopnic od 40—20 Din, stojnice 10 Din.

Predavanja v društvu »Soča« v Ljubljani. V soboto 17. t. m. predava v salonu pri Levu svetnik g. dr. Rudolf Andrejka o pokrajinskem obilježju Jurčič-Krstnikovega romana »Rokovnjači«. Tokrat začne predavanje ob 20. uri zvečer. Vstop prost.

Poizvedovanja.

Izgubil se je na glavni cesti Planina. Ljubljana avtoplašč. Najditelj naj javi svoj naslov na Kogoj Avgust, Vrhnika.

Zatekel se je volčji pes. Lastnik naj se zglasti: Tržič št. 226.

Zahvala.

Dijaško podporno društvo, ki vzdržuje akademsko menzo v Marijanišču, se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so se odzvali naši prošnji. Mnogo jih je bilo, ki so razumeli težak položaj in tako upamo, da bomo lahko študirali do konca šolskega leta, če tudi je gosprosvetni minister mislil drugače, ko nam je kot katoliškemu akademiku odvzel vse drž. stipendije (pravilno posojila). Slovenski katoličani tvorimo trdno in bratsko enoto, ki je ni mogoče tako lahko razdreti. Vsem, ki so nam pomagali bodisi z lastno podporo, ali da so pomagali pri jesenski nabiralni akciji, se slovenski katoliški akademiki iz srca zahvaljujejo. — Dijaško podporno društvo.

Turistika in sport.

Nedeljske drsalne tekme. Kakor razpisano, se vrše v nedeljo v Ljubljani prav zanimive tekme za prehodno darilo Dr. Fuchsa, SK Ilirije in pa juniorska tekma. Tekma za dr. Fuchsovo pokal bo najzanimivejša ter bo pokazala naše najboljše drsalce in najresnejše konkurente za letošnje drsalno prvenstvo. Dosedanji zmagovalac je bil dvakrat g. Vodišek ter mu pripade letos darilo, ako se mu posreči izvojevati si zmago. Toda konkurenca bo letos ostrejša, vsi tekmovalci so zopet znatno napredovali ter bo boj jako oster. — Pri damskem tekmovalstvu za prehodno darilo SK Ilirije, ki se vrši isti dan, nastopi zopet dosedanja zmagovalka g. Sorge, vendar letos z znatno konkurenco ljubljanskih tekmovalk, tako da bo tudi njena letošnja zmaga mnogo težja. — Novo je tekmovalstvo juni-orjev, ki se dosedaj niso dovolj uveljavljali in za katere je vsakek potreba, da začno z vztrajnim gojenjem drsalnega sporta. Tekma nam bo predstavila dosedanj materijal. — Vse tekme se vrše na drsalnišču SK Ilirije pod Celinovim gradom ter prično v nedeljo dopoldne ob pol 9. uri. Prireditelj je sportni klub Ilirija.

Družabni sestanek smučarjev, ki se vrši danes zvečer v damskem salonu Kavarne »Emona« od 8. ure dalje, je prost vsem zimskim sportnikom in damam ter pozivamo vse, da se udeležijo sestanka ter dvignejo medsebojno spoznanje in družabnost. Na sestanku bo predložen materijal tujih savezov, ki ga je JZSS prejel in drugo.

Zbor nastavnikov JZSS se sestane v petek zvečer o priliki družabnega večera v »Emoni«, damski salon, ter prosimo vse ljubljanske nastavnike, da se sigurno udeležijo sestanka vsled skorajšnjega početka tečajev. JZSS.

Izpred sodišča.

Razne sodbe. Predrzen fant je mesarski vajenec Ivan Škofic s Tržaške ceste. Ko ga je pred kratkim ustavil v Šiški stražnik Fr. Kišota in ga pozval, naj mu pove svoje ime, se je fant tako razhudil, da je stražnika udaril ga odrinil od sebe in mu strgal tudi službeno vrstico. Končno pa ga je še oštel z ne baš prijaznimi priimki in ga pozval, da naj gre lovit barabe. Fant je bil obsojen radi svojega surovega postopanja po § 104 in 93 s. k. z. na 4 dni zapore. — Filip Konc je bil obtožen, da je odnesel iz Reininghausove restavracije v Sp. Šiški tuj dežnik. Zagovarjal se je, da je njemu odnesel nekdo njegov dežnik in on si je vzel pač edini dežnik, ki je ostal v gostilni in to v dobri veri, da se zamenjava končno poravnava. Kljub temu zagovoru pa je bil obsojen mož na 1 teden zapore. Ogorčen je rekel po razglasitvi sodbe, da naj gre stvar naprej, plačal je kolek in prijavil vzklic. — Večjo nerodnost je napravil krojač Jakše. Neka Marija Kuhljeva je kupila od njega dva zastavna listka za razno blago. Dala mu je denar in ga je prosila, da naj ji paketa reši. Ko je mož prinesel paketa, ga je pozvala žena, naj jo spremi na kolodvor. Med potjo pa je stopil mož k nekemu čevljarju, z izgovorom, da mu zakrpa čevlji, in je rekel ženi, da naj ga počaka na cesti. Kuhljeva ga je delj časa čakala, ko pa ga le ni bilo, je stopila k čevljarju, ki pa ji je v njeno veliko razočaranje povedal, da tega moža sicer pozna, da pa ga ni bilo pri njem. Žena je uvidela, da jo je prefriganec opeharil in ga je ovadila. Pri obravnavi je trdil obtoženec, da je iskal ženo na kolodvoru, ker pa je ni našel, se je vrnil in je prodal paketa za 100 Din. Za to nerodnost je bil obsojen na tri tedne strogega zapore in mora povrniti ženi 800 Din in plačati stroške.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Trgovina z vinom v Dalmaciji. V novembru lani je bilo kupljenih 50.000 hl vina in ta količina je bila skozi december lanskega leta izvožena skozi Sušak v notranjost države, večinoma v Hrvatsko in Slovenijo. Manjše partije, 5-6 vagonov so bile eksportirane v Českoslovaško. Iz dalmatinskega Zagorja in iz dalmatinskega primorja so bile manjše količine prodane za Liko in sosednje okraje v Bosni. Razen tega je bilo za dalmatinsko vino povpraševanja iz Slavonije, Vojvodine in Srbije. Cene vinu naraščajo. Največ povprašujejo po belih vinih, plačajo se 45-50, svetli 35-37.50, črna vina za krizanje 25-30 Din po alkoholni stopinji. V severni Dalmaciji se vina po kraju in vrsti plačujejo po 300-400 dinarjev za hektoliter, medtem ko se fina namizna vina plačajo po 450-500 za hektoliter.

Tržaški trg. Kava na tržaškem tržišču kave je zavlada po novem letu živahnost. Notirajo: Santos superior 1320-1350, good 1250-1320, slabše vrste 1090-1140, Rio fin 1270-1320, dober 1220-1270, srednji 1170-1220, navaden 1140-1170 za 100 kg, netto, v gotovini brez skonta v navadnih vrečah, tara pol kg. Zaloge kave znašajo na celim svetu po statistiki vodilne holandske firme Duuring in Joonen v Amsterdamu 3.384.000 vreč po 60 kg, zaloge v Evropi pa 1.594.000 vreč. Povpraševanje v splošnem zelo omejeno. V državi San Paolo cenijo novo letino na 10 milijonov vreč. — Kakao notira Thomé 580-600 Lit za met. stot. — Sladkor. Tudi tržaški sladkorni trg je postal živahnejši. Sedaj se je pojavila na tržaškem sladkornem trgu tudi Jugoslavija in so bile njene ponudbe sladkorja nižje kakor ponudbe iz Českoslovaške. Poostrene odredbe o uvedbi jadranske tarife imajo za posledico, da se oferte o českoslovaškem blagu za italijansko tuzemstvo stavljajo izključno za odpremo z ladjo, medtem ko Jugoslavija oferiira odpremo z železnico. Posebnih smernic v cenah ni. Riž. V prihodnjih dneh je računati zaradi večjega povpraševanja s povišanjem cen. Saigon I. natovorjen 155-160, Burmah štev. 2 170-175 Lit. za 100 kg. Južno sadje Agrume so v ceni šibke. Na ankiji z dne 6. januarja so bile cene: 6. t m. so bile cene: oranže Palermo najboljše kvalitete 37-38 Lit. za kg, citrone Sirakuze 22-23. Olja. Istrijanska produkcija je zastala za povprečnikom. Na trgu je malo prometa. Jedilna olja notirajo 750-850. Povprečni donos oliv je 4-5 odstotkov, kar je malo napram prejšnjemu letu. Kolofonij. Tržišče je trdno. Gričja svetel 166 Lit., poltemen 161, temen 144 Lit. Mast. Položaj na tržišču je slab, tendence ni. Blago proti takojšnji dobavi notira na mestu 40.5 do 42 dolarjev.

Cene usnju v Českoslovaški. Vse v Českoslovaških kronah za kilogram. Ia čreslostr. hrbiti 55-62, čreslostr. vratovi 26-32, čreslostr. averne 21-26, vaškropni (Kommerzware) 32-36, vaškropni spec. lažji fabrikati 36-40, vaškropni, kombiniran stroj 40-48, vaškropni divjačine Ia 28-42, vaškropni 18-26, vašaverne srednje in močne 14-19, notranjke 23-26, bivolaerne 12-16, čresl. volov. jerm. kruponi 45-54, čresl. bikovi jerm. kruponi 38-45, čresl. jermenski pleč-

niki 32-38, chrom. jermen. kruponi 80-95, blankusnje, črno (Kommerzware) 32-35, blankusnje črno, boljše blago 36-38, blankusnje natur 40-50, Ia kipsi za notranjke 24-28, Ia čreslo (Kernleder) gonilna jermena 70 do 90, poljedelska jermena 60-65, Ia krom. jermeni (1 kub. dm) 85-105, Boks teletne črne (kvadr. cev) 11.50-15.50, Boks teletne barvane do 18.50, ševro črn 10-17, ševro barvan do 19, govč boks črn 10-13, gov. boks barvan 11-14, Kipsboks črn 7-9.50, ruj. kravje usnje 9-11.

g Dinar. Na curiški borzi se je včeraj dinar dvignil od 8.40 na 8.50, toda kljub temu je bila na zagrebški borzi tendenca tujim devizam in valutam čvrsta in je morala Narodna banka intervenirati zopet v takem obsegu, da je krila vse potrebe. Po borzi sta bila posebno London in Newyork čvrsta. Italija pa je na svetovnem trgu zopet nazadovala, tako da se razmerje do dinarja ni spreminilo.

g Licitacija lesa. V verskozakladnih gozdovih »Belca« se proda potom pisemne licitacije okroglo 9100 kub. m mehkega lesa in 2700 kub. m bukovine. S kolkom 100 Din in 10% vadijem opremljene ponudbe naj se pošljejo najkasneje do 27. januarja 1925 do 11. ure dopoldne kr. Direkciji šum v Ljubljani, Križanke.

g Občni zbor. »Balkan«, delniška družba za mednarodne transporte v Ljubljani dne 31. januarja 1925.

g Prisilna poravnava v Novem Sadu. V Novem Sadu je zaprosil za prisilno poravnavo trgovec Stevan Radovanović. Aktivna znašajo približno 4.6 milijona Din, pasiva pa nekaj nad 2.8 milijona Din. Dolžnik nudi 100-odstotno poravnavo.

g Novi predsednik »Zagrebskega zbora«. Na mesto umrlega g. Radkovića je izvoljen za predsednika »Zagrebskega zbora« veletrgovec g. Fran Prevedan.

g Sobotna borza na Dunaju. Kakor poročajo z Dunaja, se bo vršil prvi sobotni borzni

sestaneček za 17. t. m. od 10. do pol 12. ure dopoldne.

g Švedski proračun. Končni račun švedskega proračuna izkazuje za finančno leto višek dohodkov nad izdatki v višini 41.220.000 švedskih kron.

g Živinoreja v Estoniji. Po statističnih podatkih Mednarodnega zavoda za poljedelstvo je bilo leta 1923. stanje živinoreje v Estoniji sledeče: konj 209.815 glav, goved 512.628 glav, ove 665.558 glav ter svinj 388.366 komadov.

g Letina tobaka v Bolgariji. Kakor javljajo listi iz Sofije, je znašala po uradnih poročilih lanska letina tobaka v Bolgariji 42 milijonov kilogramov napram 50 milijonov kilogramov v letu 1923. Kakovost obeh letin je enako dobra.

Borze.

15. januarja 1925.

DENAR:

Zagreb. Italija 2.84-2.57 (2.5470-2.5770), London 294.50-297.50 (292.95-2.95.95), Newyork 61.25-62.25 (61.05-62.05), Pariz 3.3025-3.3525 (3.299-3.3490), Praga 1.8390-1.8690 (1.83-1.86), Dunaj 0.0865-0.0885 (0.0862-0.0882), Zürich 11.85-11.90 (11.81-11.91).

Curih. Belgrad 8.50 (8.40), Budimpešta 0.007170 (0.007170), Berlin 1.2360 (1.2340), Italija 21.40 (21.70), London 24.86 (24.71), Newyork 519.30 (519.20), Pariz 27.83 (27.70), Praga 15.5750 (15.51), Dunaj 0.007310 (0.007285), Bukarešt 2.65 (2.65), Sofija 3.75 (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 1145, Budimpešta 12630, London 339.000, Milan 29.04, Newyork 70.935, Pariz 38.07. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 338.000, francoski frank 37.75, lira 28.70, dinar 11.137, českoslovaška krona 21.14.

Praga. Devize: Lira 131.75, Zagreb 55, Pariz 182.25, London 161.30, Newyork 33.90.

VREDNOSTNI PAPIRJI:

Ljubljana. 2% drž. renta za vojno škodo 129-130 (zaklj. 130), Celjska posojilnica d. d., Celje 210-212 (zaklj. 210), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225 denar, Merkan-

tilna banka, Kočevje 124-128, Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 154 (blago), Združene papirnice Vevče 100 (denar), 4% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 90 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb: 110-114, Hrv. sveopća kreditna banka, Zagreb 112, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 61.50, Jugoslavenska banka, Zagreb 104-105, Ljubljanska Kreditna banka, tu 226-227, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 890-900, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 66-70, Hrv. slav. d. d. za ind. šećera, Osijek 715, Narodna šumska industrija, Zagreb 55, Guttman 700-740, Slavonija 61-62, Trboveljska premogokopna družba, tu 400-415.

Dunaj. Alpine 382.000, Leykam 173.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 78.000, Avstrijske tvornice za dušik 180.000, Gutmann 915.000, Mundus 205.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: trami 3-3, 3-4, 4-4, 4-5, feo nakladalna postaja 1 vag. 350-360 (zaklj. 350), hrastovi frizi, 4, 5, 6, 7, 8, od 30 do 60 cm, feo meja 1440 (blago), remeljni. 30-60, 60-60, 35-70, 70-70, 40-3, 80-80, feo nakladalna postaja, monte 1 vag. 580-590 (zaklj. 580), deske, 20, 25, 30, 4 m dolž., monte, feo meja 580 (blago), bukova drva, 1 m dolž., sep. seč., feo nakladalna postaja 21 (blago). — Žito in poljski pridelki: pšenica domača, feo Ljubljana 450 (denar), koruza, nova, def., umetno sušena, feo Ljubljana 230 (blago), koruza, nova, gar., feo sremska postaja 200 (denar), ajda domača, feo Ljubljana 325 (blago), proso domača, feo Ljubljana 325 (blago), oves bački, feo skladišče Ljubljana 360 (blago), laneno seme, feo Ljubljana 650 (denar), otrobi pšenični, srednje debeli, feo gor. postaja 210 (blago), krompir, feo štaj. postaja 145 (blago), pšenični zдроб Donj. Miholjac, feo skladišče Ljubljana 700 (blago), pšenična moka »0« Bjelovar, feo skladišče Ljubljana 675 (blago), pšenična moka »2« domača, feo skladišče Ljubljana 625 (blago), pšenična moka »2« Čantavir, feo skladišče Ljubljana 265 (blago), pšenična moka »5« domača, feo skladišče Ljubljana 500 (blago), pšenična moka za krmo, feo Odžaci 245 (blago).

Zahvala.

Ob priliki prerane smrti naše ljube mame, stare mamice, tašče in tete, gospe

Franje Wolinz roj. Babšek

se čutimo dolžne, da izrečemo našo najtoplejšo zahvalo v prvi vesti vsem onim, ki so rajnci v boleznih s tolažilnimi besedami in nemurnim streženjem lajšali nje bolečine. Nadalje se zahvaljujemo za nadvse vzorno pozornost g. zdravnika dr. Tičarju in čast. g. Windischerju za njegovo izredno ljubeznivost, katero je dragi rajnci izkazoval v najtežjih urah njene bolezni in vsej častiti duhovščini za zadnje spremstvo. Naša najtoplejša zahvala tudi vsem gg. pevcom za prekrasne žalostinke, g. govorniku za tople poslovilne besede in končno vsem obilim njenim prijateljem in znancem za izraze sočustvovanja in za zadnje spremstvo. — Vsem naša najtoplejša zahvala!

Zalujoči ostali.

Bencin - motor

popolnoma dober, 18 KS, napredaj po nizki ceni — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 270.

GOSPODIČNA

poštena, izkušena nekoliko v trgovini, večša nemščine in hrvaščine, želi primerne službe, najraje v trgovini. Nastop takoj. — Naslov se izve v upravi lista pod 269.

MLINAR

išče mesta kot pomočnik ali vzame tudi mlin v najem. Franc Mencinger, Bošnjačka Bistrica št. 29, Slovenija.

Dobra, vestna gospodinja in

KUHARICA

želi mesta, najraje na večje poslovno na deželi. Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod števil. 284.

NAPRODAJ

LESENA BARAKA

tif. trafike na držav. kolodvoru v Šiški. — Ogleda se lahko v petek in soboto med 3. in 5. uro popoldne in v nedeljo med 10. in 12. uro dopoldne. 282

Natakarica

spretna, proti kavciji 2000 dinarjev, se išče za gostilno pri »VITEZU«, Breg št. 18, Ljubljana. 283

URADNIK

ki bi samostojno vodil večjo agenturo, z dobrih zastopstvi, se sprejme. Razpolagati mora s primerno kavcijo in biti po vseh trgovinah po Ljubljani vpeljan. Pisemne ponudbe pod šifro »Agilen« na PUBLICITAS, d. d., oglašni zavod Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje. 273

ISČE SE

postrežnica

za popoldanske ali večerne ure, 3 krat tedensko. — Poudarje pod »POSTREŽNICA« na Aloma Company.

MODNI SALON

Minka Karo

Ljubljana, Sv. Petra cesta 38
Priporočam se cenj. damam v mestu in na deželi — Cene solidne — postrežba točna! Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirojanje. Več po dogovoru. 235

Insertirajte v »Slovenca«!

Jutranja zvezda.

Napisal H Rider Haggard. Iz angleščine prevel Peter M. Cernigoj.

(Dalje.)

68

»Maščevanje bogov,« je vreščala, »maščevanje bogov! Čuj me, Abi! Ko sem ta večer spala v svojem šotoru, ker ponoči ne morem nikoli spati, se mi je prikazal duh rajnega faraona, ki smo ga s čarodejstvom umorili, in je rekel: »Povej morivcu Abiju in tistemu zvezdoslovskemu lopovu Kakuju, svojemu možu, da kličem obadva, naj stopita predme, preden solnce v drugi zaide, in ti, ženska pridi z njima. Smrt je pred našimi vrati, Abi, smrt in strašno maščevanje božje!« in Meritra se je zgrudila in se penila v božjasti.

Tedaj je Abi zbesnel od groze.

»To je čarodejstvo,« začarati me hočejo! Odvedite obadva ter ju spravite na varno in pretepite Kakuja s šibami, da se zopet spametuje. Ko jutri pobijem Ramesa, bom dal obesiti čarodeja na svoj glavni jambor.«

Toda kraljica se je samo smejala in je ponavljala za njim:

»Da, da, moj dobri gospod, ko jutri umoriš Ramesa, bo ta čarodej visel na tvojem glavnem jamboru. Ne boj se, naj se zgodi karkoli, to se bo gotovo izvršilo.«

Ko se je Meritra na postelji zbudila iz nezvesti, je ženska postava stopila v njen šotor in se sklonila nad njo. Pogledala je in videla, da je kraljica.

»Čuj me,« je rekla kraljica z ledenim glasom, »in sporoči Abiju, kar ti povem. Čas se je dopolnil in jaz ga zapuščam. Če hoče še enkrat videti Neter-Tuo, Amenovo Jutranjo zvezdo, veliko egipčansko gospo, naj jo išče v Ramesovem taborišču. Tamkaj

jo najde v Amenovem templju, ki stoji na hribu sredi taborišča.«

Nato je odšla.

Meritra je vstala s postelje in jela klicati stražo, da jo odvede k Abiju. Vpila je tako glasno in zatrjevala, da ima zanj važno novico, s katero ne more odlašati, da je slednjič nekdo odšel k Abiju in ga obvestil; in Abi je prišel sam k njej.

»Kaj je že zopet, čarovnica?« je vprašal. »Ali se ti je zopet kaj slabega sanjalo?« »Ne, faraon,« je odgovorila, »ampak kraljica je zbežala k Ramesu.« In ponovila je besedo za besedo, kar je slišala.

»To je laž,« je rekel Abi. »Kako bi bila mogla niti skozi trojno stražo?« »Teda jo poišči in se prepričaj, o faraon!«

Abi jo je torej dal iskati, a dasi je ni nihče videl oditi in čeprav ni nihče izginil z njo, kraljice ni bilo najti.

Bilo je polnoči, in medtem ko so še vedno iskali, se je pojavila v mesečini visoka postava, oblečena v raztrgano obeko, z gorjačo v roki in z belo brado, ki je segala do pasu, in je hodila po taborišču sem in tja.

»Kdo je ta človek?« je vprašal Abi, postava pa je glasno klicala z mogočnim glasom:

»Čujte, svetovavci, kapitani in vojaki egipčanski, povelje Amenovo, ki ga označajo usta njegovega sla, popotnika Keferja! Ne dvigajte mečev proti Ramesu, gospodu iz Keša, ker on je moj služabnik in bo faraon nad vami in soproga vaše kraljice in oče kraljev, ki še pridejo. Pograbite upornika Abija, ki je umoril svojega brata faraona, in čarodeja Kakuja in izdajalko Meritro in jih popeljite ob jutranjem svitu v moj tempelj tja na hrib, kjer vam bom razodel svojo voljo v svetišču templja. Tako bo zavladal mir nad vami in vsem Egiptom in dihi življenja ostane v vaših orsih.«

Ko je slišal te strašne besede in se spomnil prerokbe mrtvega faraona o beraču, ki mu prinese sporočilo, je Abi potegnil meč in se pognal proti možu. A preden ga je dosegel, je bil popotnik izginil in glej, slišali so ga, kako ponavlja daleč drugod isto sporočilo. Pohitili so tjakaj, toda sedaj so se besede obsodbe razlegale na ladjah in na sprednjih krilih so videli njegovo visoko postavo — sedaj na tej ladji, potem na drugi.

»Bogovi sami govorijo,« so klicali duhovni, »bodimo pokorni bogovom!«

Navtili so na Abija in ga zvezali, zvezali so tudi Kakuja in Meritro, da počakajo jutra. Toda visokega, belobraodega moža v beraški obleki niso več videli.

Ob isti uri je Tuo spala v sobi templja na hribu in Asti je čula ob njej. Nenadoma je zavel veter v sobi, Asti se je ozrla in zagledala postavo, ki jo je dobro poznala, postavo iste Tue, ki je spala na postelji.

»Kaj hočeš, o Dvojnik?« je vprašala Asti.

»Počivati bi hotela,« je odgovoril Ka. »Moja naloga je končana, trudna sem. Spregovori silne besede, ki jih imaš, in dej, da se vrnem k njej, iz katere sem izšla, in da spim v njenih prsih, do velikega dne obujenja.«

Asti je vedela, da mora storiti tako, in je izgovorila tiste skrivnostne besede, in ko jih je izustila, je krasna podoba jela medleti in izginjati. Tuo pa je planila na postelji, iztegnila roke in vzdihnila, nato se zopet zgrudila in težko spala do jutra. Ko se je zbudila, je vprašala, kaj se je prigodilo, ker se je čutila spremenjeno.

»Tole se je zgodilo, kraljica: Duh, ki je na Amenovo povelje izšel iz tebe, se je zopet vrnil vate, njegova dolžnost je izpolnjena. Sedaj vstani in se opravi, zakaj to je dan tvoje zmage in poroke.«

Ko je solnce izšlo, se je Tuo odpra-

vila sama lepša od jutra in je našla ob tempeljskih vratih Ramesa v bojni opravi, ki jo je tamkaj čakal, iz megle spodaj pa se je oglašal šum korakajoče armade.

»Kaj se godi?« je vprašala Tuo in pogledala in v njenih modrih očeh je bilo več ljubezni, nego ob povodnji vode v Nilu.

»Mislim, da nas Abi napada, gospa,« je rekel in jo pozdravil s poklekotom. »Bojim se zate, zakaj naših mož je malo, njegovih je mnogo.«

»Ne boj se ne Abija, ne česa drugega, o Rames, čeprav je res, da boš danes izgubil svojo svobodo,« je odgovorila s sladkim in nežnim smehljajem, on pa se je čutil njenim besedam.

Preden je mogel kaj reči, sta prihitela dva kapitana od zunanjih straž in mu sporočila, da čakajo zunaj duhovniki in glasniki, ki so prešli miroljubno iz Abijeve armade.

»Skličite častnike in pripeljite poslanca,« je rekel Rames, »toda pazite vsi, to poslanstvo je morda zgolj vojna vijača. Pridi, kraljica, s teboj morajo govoriti in ne z menoj, ki sem le general v tvoji pokrajini Kešu.« Šel je za njo v notranje dvorišče, kjer je pred svetiščem bil pripravljen stol, na katerega je po njegovi prošnji sedla, kakor se mogočni kraljici spodobi.

Nato je odposlanstvo v spremstvu častnikov vstopilo; prineslo je tri zaprte nosilnice. Tuo in Rames sta opazila, da so bili med poslanstvom najodličnejši generali in najvplivnejši egipčanski duhovniki. Na znamenje so se vrgli na tla pred kraljičnim veličjem, vsi razen vojakov, ki so nosili nosilnice. Nato je stopil izmed njih častitljivi Amenov veliki duhovnik iz Theb in obstal s povešeno glavo pred Tue, dokler mu ni z migljajem roke ukazala, naj govori.

(Konec prihodnjaj.)

Originalne (prave) potrebščine fixat in preservat za Opalograph dobite edino le pri **L. Baraga**, Šelerburgova ulica šte. 6.

NI ŽEHTE

BREZ

ZLATOROG

MILA

RADIO-

APARATE, 1, 2, 3- in 4-cevne, prvovrstne, kakor tudi razne dele, stalno na zalogi. Resni interesi imajo priliko poslušati brezplačno koncerte in predavanja vseh evropskih radio-postaj pri

Jugoslovanski elektr. d. d. **BROWN BOVERI**
(preje ŠTEBI in TUJEC)

LJUBLJANA — RESLJEVA CESTA ŠT. 4

Naročajte »Slovenca«, edini slovenski časopis s tedensko ilustrirano prilogo!

Pekovskega vajenca
sprejme takoj pekarija
URBAH, Rakek. 238

JABOLKA
in **SUHE HRUSKE**
samo prvovrstno blago, kupimo vsako množino. Ponudbe s količino in najnižjo ceno na upravnistvo »Slovenca« pod »Takojšnje plačilo« št. 227.

KONTORISTINJA
zmožna knjigovodstva, slov. in nemške stenografije, se išče za takoj. Ponudbe pod šifro »Izveščana moč 136«.

STANOVANJE
v Mariboru zamenjam za stanovanje v Ljubljani. — Naslov v upravi pod 264.

TRGOVSKI LOKAL
se odda takoj v najem z več stanovanjskimi sobami, ter skladišče na prometnem kraju na deželi. Naslov v upravi lista pod št. 257.

šamot
OPEKO in MOKO (češko) priporoča
F. HOČEVAR
Dunajska cesta 36, Ljubljana.

IŠČE SE bivši konjeniški stražmojster, ki je bil namješčen v kaki nižji vojaški realki ali kadetni šoli, kot **NADZORNIK** gojencev. Nastop službe takoj. Plača po pogodbi. Ponudbe na upravnistvo lista pot šifro: »Stražmojster« št. 241.

POMOČNIKA
agilnega, mlajšo moč, ki je verziran v mešani stroki, in **UČENCA**
zdravega, krepkega, poštenih staršev, sprejme takoj **P. KOREN** preje ŠTERK — trg. meš. blaga — Črnomelj.

Prvi B. S. A. uspehi na kontinentu v novem letu.

Stajerska zimsko kvaliteta vožnja 4. januarja 1925.

Med 45 konkurenti **Dve častni nagradi**

9. B. S. A. motociklov na startu. 9. B. S. B. motociklov brez kazenskih točk na cilu. Najboljša kvalifikacija med vsemi motocikli. Zastopstvo za Jugoslavijo: **JUGO-AUTO, d. z. o. z.,** Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

ODDA SE TAKOJ V NAJEM

HOTEL »IVANČICA« V IVANCU

Gostilna je v resnici zelo dobro obiskana. Hotel obstoji iz ene velike jedilne sobe, v kateri se vršijo vse zabave, velike gostilniške sobe, kuhinje in stanovanja z 2 sobama, 2 kleti, nove ledečnice, 2 hleva za konje, lastna razsvetljava, njiva, vrt za sočivje, gostilniški vrt in ves gostilniški inventar. Odda se samo dobremu strokovnjaku (samo oženjenemu). Gostilna obstoji že 50 let. Kavcija potrebna. — Ponudbe pod šifro **A. VOJTIČ, IVANEC** kot Varaždina. 281

Inserirajte v »Slovenca«, ki je najbolj razširjen list med našim ljudstvom!

Potim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je nam preminula po daljši, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere naša nepozabna mati, stara mati, tašča in teta, vdova-gospa

Marija Meze roj. Poženel

posestnica in gostilničarka v Dolenjem Logatcu

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v soboto, dne 17. januarja ob 4 popoldne na tukajšnje pokopališče.

Dolenji Logatec, dne 15. januarja 1925.

Žalujoča rodbina ČERNE.

Prodasta se

radi preureditve trgovine po izredno nizki ceni dva kompletna trgovska **PORTALA**, za manufakturno ali specrijsko trgovino: vsak ima po dve izlozbi in ena vrata, velikost izlozbenega stekla 150 X 230 cm. Debelost stekla 7 mm. Cel portal velik 3 X 5 m z roletami. Dalje ena vrsta in dve kompletni izlozbi z železnimi vrati ter kamenitimi bangarji. Pripravno za trgovino ali skladišče na deželi. Vse v dobrem stanju. Malo rabljeno. Ogleda se lahko vsak dan na ilcu mesta pri **IGNAC ANDRAŠIČ, KRANJ.**

Indust. podjetje išče izpraš. **elektromonterja**

ki je vešč tudi vseh popravil žagarskih strojev. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na upravo lista pod »MONTER 195«.

Gozdar in starejša, samostojna **KNJIGOVODKINJA**

z večletno prakso in dobri referencami dobila mesto na Gorenjskem. Ponudbe pod »Gozdar 194« upravi.

Zahvala.

Ob prerani smrti našega predragega in nepozabnega očeta, soproga, sina in brata, gospoda

Marijana Ravniharja

nadknjigovodje »Kmetske posojilnice« v Ljubljani

nam je od sorodnikov kakor tudi od mnogobrojnih prijateljev in znancev došlo mnogo prisrčnih izrazov sočutja, za katere se tem potom iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala bodi izrečena ravnateljstvu in uradnikom-kolegom »Kmetske posojilnice« in vsem drugim, ki so spomin pokojnika počastili s prekrasnim cvetjem, njega pa spremili na zadnji njegovi poti k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 15. januarja 1925.

ŽALUJOČI OSTALI.

Globoko potrži naznanjamo, da nas je naš dobri in skrbni soprog oziroma oče, ded, brat, svak, tast in stric, gospod

dr. Janko Debelak

direktor pošte in brzojava za Slovenijo, častni občan sedmerih občin šmarijskega okraja, imetnik reda Sv. Save IV. razreda in ruskega reda sv. Ane II. stopnje

danes zjutraj po kratki, mučni bolezni, spravljen z Bogom, za vedno zapustil.

Pogreb bo v soboto, dne 17. januarja ob 16. uri izpred poslopja poštne direkcije, odkoder krene sprevod do kapelice Sv. Krištofa, od tam pa se prepelje truplo v nedeljo zjutraj na Rogaško Slatino, kjer se položi ob pol desetih na pokopališču sv. Trojice k večnemu počitku.

Ljubljana-Rogaška Slatina, dne 15. januarja 1925.

ŽALUJOČA RODBINA in vsi ostali SORODNIKI.

Danes ob četrtna osem je umrl prvi slovenski direktor pošte in telegrafa za Slovenijo, gospod

Dr. Janko Debelak

Velikega organizatorja poštne službe ohranimo v najboljšem spominu.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1925.

Poštno osobje v Sloveniji.